

DEBRECZENI UJSÁG

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁRA A BUDAPESTI FÜGGETLENSÉG-
GEL EGYÜTT 1 HÓRA 2 P 40 FILLÉR. EGYES
SZÁM: ÁRA HÉTKÖZNAP 10, VASÁRNAP 20 FILLÉR.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
VITÉZ KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY.

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA
JÓZSEF KIR. HERCEG-UTCA 16. TELEFON 23-48.
FIÓKKIADÓHIVATAL JÓZSEF KIR. HERCEG-U. 2.

(Trianon 15.) 1934. augusztus 19.

Vasárnap

XXXVIII. évfolyam 186. szám

A szent király végrendelete

(In) A világsajtó ma Hindenburg testamentumát részletezi. A tannenbergi hős végrendelete olyan erkölcsi igazságokat hirdet, hogy méltán nevezhetjük a német jövőjének alapokmányának s a legnagyobb örökségnek, ha annak tanításait meg is valószínű az élet.

Hindenburg végrendeletét öt nappal ezelőtt bontották fel. A mi lelkünk testamentuma több, mint kilencszáz éves. Szent István királyunk intelmei, a Szent János végrendelete, kilenc évszázad távol-
ságból beszél, de ma is annyira aktuális, hogy rajta építhetjük a jövőt, mert benne virraszt a feltámadásunk títka.

Sokratés tanításait mindenki ismeri. Szent István intelmeiről vajmi kevesen tudnak. Ezt nem tanítják az iskolákban. Ezt nem kell megagolmi, mint Cicero beszédeit, vagy tíz eposz ötezer sorát. Tor-
may Cecile fordításából nem készítették albumokat, mint Rákosi Jenő, vagy Jászai Mari szellemi örökéből. Ez épügy kalló-
dik itthon, akár a bécsi Könyvesház ere-
teljé. Bujdosó írás ez, pedig a magyarok
elkéhez beszél:

„*Illik néked szorgalmasan figyelmeztetnem az isteni bölcsességnek intelmei szerint atyádnak parancsolatait megtartanod, ki is Salamon szájának általa mondja: hallgasd, én fiam, a te atyádnak tanítását és a te anyádnak törvényét el ne hagyd, hogy fejedre szálljon a kegyelem és megcsokasodjanak a te életednek évei!*”

A magyar nemzet életévei ezerre sokad-
tak, s ha azt akarjuk, hogy Szent Ist-
ván Magyarországa második ezerévet is
egérjen, a Szent János végrendeletét
éssz életünk, állami, nemzeti, társadalmi
családi berendezéseink alapjává kell
menni.

„*Ha pedig megtartod a hitnek paizsát, végrendeletet Szent István, — meg-
sen néked az üdvösségnek a siskája is,
ne legyerekedél törvénynek szerinte
szólhasz látható és láthatatlan ellensé-
dnek ellene.*”

Valóban királyi végrendelet. Ha elolvas-
sz az intelmeket, ha beleéljük a lelkünket
a a rengeteg igazságba, amelyeket a
ent király hitünknek megtartásáról, a
apoknak, főembereknek s a vitézeknek
ó tisztességadásról, a törvénytevésnek,
elmetességnek megtartásáról, a vendé-
mek tartásáról, a tanácsnak nagyságos
táról, az imádság gyakorlásáról, a ke-
ességről és irgalmasságról elmond, úgy
politikai élelétástől és a nemzeti
me érvényesítésétől kezdve végig a
dem kor szociális program-tervezetig
nden korszerű követelménynek erkölcsi
szokolását kapjuk.

Ma, amikor a fiatalok és öregek harca, a
intélyrombolás átkos szelleme pusztít,
III. fejezet szinte harsogva kiált a ki-
sszáz esztendő messzeségből:

„*Tudod, hogy mindeneknél nagyobb
rályi ékesség az előttünk valóknak
örvényeit követnünk és tisztes szü-
lünknek szerinte cselekednünk. Mert ki
megveti elcink törvényeit annak nün-
sen gondja az isteni törvényekre sem.
Mert azért vannak az atyák, hogy táp-
llják az ő fiaikat és azért vannak a fiak,
ogy engedelmeskedjenek a szüleiknek,
ki is tulajdon atyádnak ellene áll, az is-
ennek ellensége, mert minden enged-
nek az Istennek ellene.*”

Szent István arról is beszél, hogy nem
had más népek, államok irányzatait át-
ni, hanem a magyar életet csakis ma-
tul formálhatja a nemzet:

„*Melyik görög igazgatná a latino-
ai görög erkölcsöknek szerinte, avagy
melyik latin igazgatná a latinokat gör-
ög erkölcsöknek szerinte? Azért is kö-*

vessed én erkölcsömet hogy a tiédnek
közötte kiválnak tartással és az idege-
neknek előtte dicséretesnek” ...

Szent István királyunk nemzeti ünnepén
ezt a tanítást minden magyarnak át kell
éreznie. Ne felejtjük el soha, hogy ezt a
testamentumot maga a Szent Jobbkéz
írta ...

Ah, hol vagy magyarok tündöklő csil-
laga? ... „Búval harmatozó” rab Magyar-
ország éjszakájában tündöklő csillagot ke-
res a lélek.

„Előtted könyörgünk bús magyar fiai,
„Hozzad tohászokunk árva maradvái,
„Tekints István király, szomorú hazádra,
„Fordítsd szemeidet régi országokra.”

Milyen ősrégi ének! Meunyi bizalom árad
e sorokból! Együtt hívni a szent király se-
gítségét, várni az üttelzését és kéri ma-
gunkra egyesítő, nagy áldásosztását. Gyá-
szos öltözetben, csorduló könnyekkel: S
úgy tenni mindent, ahogyan azt a végren-
delet is akarja.

Megkezdődtek Debrecenben a törvényhatósági választások előkészületei

A Nemzeti Egység hatalmas szervezete megindította az előmunkálatokat A baloldali ellenzék Városi Szövetség címen kísérletezik

(A Debreczeni Ujság tudósítójától.)
Az 1929. XXX. tc. rendelkezései szer-
int ez év végén kerül sor a törvény-
hatósági bizottságok első felújítására
az öt év előtti választások után. Deb-
recenben valamennyi, összesen 72 bi-
zottsági tagot fog választani a 432 le-
gjobb adófizető polgár, új választás alá
kerül az összes választó 72 képviselő-
jének fele, valamint újra választanak az
érdekképviseletek is.

A törvény értelmében már elkészült
a szavazók listroma, valamint a 432
legjobb adót fizető névjegyzéke is. Ez
utóbbi az igazoló választmány össze-
hívása és a várható nagyszámú felszó-
lalások után szeptember 30-ára nyer
végleges formát.

Természetes, hogy Debrecen politi-
kai életét már is élenken foglalkoztat-
ják a télre várható választások elő-
készületei.

A Nemzeti Egység elnöksége és szerve-
zeti teljes apparátussal felvették az
előkészítő munkálatokat. Miután több-
féle megtevezésre irányuló kísérlete-
zésre van kilátás, a Nemzeti Egység a
nyilvánosság útján is közölni kívánja,
hogy valamennyi választáson a saját
listájával fog indulni s jelölni fogja

társadalmi különbségre és származá-
ra való tekintet nélkül a város legkivá-
lőbb polgárait.

Egyelőre az ideiglenes virilis név-
jegyzékkel foglalkozik a párt s bár a
mostani névsor is igen nagy többséget
biztosít a Nemzeti Egység listájának,
ezúton is felhívja tagjait, akik földadó,
házádo, (ideiglenes házádo mentesség
szintén beszámít), kereseti adó és pót-
adó címén legalább 850 pengővel adóz-
nak. — eselleg feleségükkel, vagy
gyermekükkel együtt, — jelentkezze-
nek jogaik érvényesítése céljából a
pártirodában. Külön felhívja a szer-
vezet a figyelmet arra, hogy a főiskolai
végzettségűeknek és a Vitézi Rend
tagjainak adója kétszeresen számítandó.

Míg a Nemzeti Egység előkészítő
munkái a legteljesebb rendben, biz-
tonsággal és nyíltsággal folynak, an-
nál nagyobb a zavar az ellenzéken. A
baloldal, amely a város közérdekét
szolgáló belügyminiszeri vizsgálat in-
dokolatlan és megmagyarázhatatlan
rohamozásával népszerűségének ma-
radékát is elveszítette, annyira tart a
bekövetkező választásoktól, hogy a
szociáldemokratákat kivéve, már in-

dulni sem mer a saját zászlója alatt.

A Hegyemei-féle független polgári
párt, az egytagú Rassay-párt, s a többi
apró pártcsoporthoz, mint például az
u. n. Tiszántúli Földműves Szövetség,
a Városi Szövetség címmel kísérletez-
nek. Széles körökben keltett derültse-
get ennek a Városi Szövetségnek leg-
újabb körlevele, amelyben a „békes-
ség szellemét”, az „ősi szellemet” han-
goztatva próbál a virilisek között hí-
veket szerezni azoknak a töredék frak-
cióknak, amelyek a legutóbbi hóna-
pokban a leggyűlölködőbb élességgel
tettek különbséget a jött-mentek és ő-
slakók között, — őslakók alatt a políti-
kailag hozzájuk tartozókat érve — s
változtatták a közgyűlési termet a le-
elszántabb személyeskedések, torzsál-
kodások és egyéni érdekeket szolgáló
kirohanások színterévé.

A józan polgárság azonban, amely
nagy megnyugvással látja az adózók
érdekeit szolgáló belügyminiszeri
vizsgálat eredményességét, elutasítja
magától a „pártpolitika-mentesnek”
hirdetett baloldali mesterkedést és zárt
falanként sorakozik fel a Nemzeti
Egység táborába.

„A Nyári Egyetem tizenkét nemzet fiait előtt tette ismeretessé a magyar kulturát”

**— mondotta dr. Olay Ferenc, a kultuszminiszter képviselője a tanfolyam záró-
ünnepélyén — Wanda Wroblenska lengyel hallgató nő magyar nyelvű beszéddel
mondott köszönetet a debreceni élményekért — Száz árvalányhajas virágcsokorral
ajándékozta meg a MANSz az elutazókat**

(A Debreczeni Ujság tudósítójától.)
Bevonták a nemzetiszínű lobogókat a
központi egyetem árbócairól. Végezték az
Nyári Egyetem nyolcadik tanfolyama. Fe-
lejtethetlen emlékü lesz ez mindazoknak,
akik a rövid három hetet itt töltötték a mi
szép alföldi városunkban és még szebb
egyetemünkön. Meggazdagodva tudomá-
nyokban és feledhetetlen élményekkel gyar-
rapodva tér ki-ki a maga hazájába. A Nyári
Egyetem igazgatósa pedig, ha emlékeze-
tében végigpergeti a három hét történetét,
örömmel állapíthatja meg, hogy az erd-
mény nem maradt el, sőt nyíltan mondhat-
juk, hogy ez az évfolyam volt sikereken
és eredményekben legdúsabb.

Szombaton reggel 9 órakor nagyszámú,
előkelő közönség és a tanfolyam hallgatói-
nak jelenlétében tartotta meg záróünnepé-
lyét a Nyári Egyetem igazgatósa. Meg-
jeleni dr. Olay Ferenc főosztályfőnök, a
m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisz-
ter képviselőjében. A záróünnepélyt dr.

Révész Imre a rector magnificus helyet-
tétse nyitotta meg magas színvonalú be-
széddel.

— A tanfolyam hallgatói — mondotta
többek között, — tartják meg jóemlékezé-
tükben Debrecen és Magyarországot és
vigyék magukkal azt a megállapítást, amit
az ősi kollégium vendégkönyvébe írt be
Széchenyi: „Magyarország rosszul volt,
meglehetősen van, jobban lesz”.

Ezután Olay Ferenc a kultuszminiszter
nevében üdvözölte a Nyári Egye-
tem igazgatóját és mondott elismeréssel
teljes köszönetet, különösen kiemelve dr.
Hankiss János professzor érdemét, aki
immár nyolc esztendőn keresztül áldozza
fel minden nyári szabadságidejét a nemes
cél szolgálatában. Megköszönte a város
támogatását is.

— A Nyári Egyetem — mondotta — ti-
zenkét nemzet fiait előtt tette ismeretessé
Magyarországot és a magyar kulturát. A
magyarság tragédiáját főképen az okozta,

hogy eddig Európa nem ismerte az orszá-
got, de most hisszük, hogy ill levő vendé-
geink tolmácsai lesznek a magyar igaz-
ságnak.

A nagy tetszéssel fogadott beszédet Han-
kiss professzor németül, franciául és ol-
szul tolmácsolta, majd ugyancsak ő hir-
dette ki a magyar nyelvemester vizsgák
eredményeit s a jutalomkönyveket is ki-
osztotta.

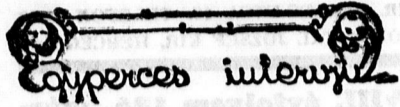
A külföldi hallgatósg nevében Wanda
Wroblenska lengyel hallgató nő mondott
köszönetet magyar nyelven:

— Köszönünk mindent, elsősorban Han-
kiss professzor úrnak, a magyar udvarias-
ságot, vendégszeretetét a nagyverdőt, a ma-
gyar rónát, a gyönyörű magyar nótát, a
sok ismeretet és különösen azt hogy ti-
zenkét nemzet ifjai kezét foghatták egy-
mással, ami a legideálisabb szimbóluma a
világbékének.

Frappáns hatású beszéde végeztével
gyönyörű virágcsokrot nyújtott át Hankiss

igazgatónak az idegenek nevében. Végül dr. Révész Imre professzor mondott zárószavakat.

A Nyári Egyetem külföldi hallgatói a déli vonattal utaztak fel Pestre, délután pedig az olasz csoport is elutazott. Valamennyien résztvesznek a Nyári Egyetem által rendezendő Pesti Heten. Mind a két alkalommal a MANSZ úrválsággal díszített székfűcsokrokkal kedveskedett a szünetben főnyi külföldi seregeknek.

Kurián Gyulával, a Frontharcos Daloscsoporthoz a lelnökével

Halló!... Halló!... Itt a Debreceni Ujság—Hajdúföld szerkesztősége. Méltóztassék nyilatkozni a Frontharcos Dalárda újabb konyári kirándulásáról.

Kurián Gyula: A Frontharcos Dalárda augusztus első vasárnapján minden tekintetben sikerült kirándulást rendezett a konyári Sóstófürdőre. Ezt a ténnyt mi sem igazolja jobban, mint az, hogy a Konyári Sóstófürdő környékbeli lakossága kérelemmel fordult a fürdőigazgatósághoz a mulatság megismétlése iránt. A fürdő igazgatósága meg is hívta ismételtén a Dalárdát szeptember másodikára. A Dalárda kész örömmel teljesíti a meghívást és teljesen új műsorral fogja az ott megjelenteket szórakoztatni. A rendezőség külön autbuszok beállításáról gondoskodott, amely reggel 9 órakor indul a Frontharcos Otthon elől és hétfőn 0.15 órakor jön vissza. Kéretnek mindazok, akik ezt a kellemes közlekedést akarják igénybe venni, hogy szándékukat az útiköltség előzetes felíratása mellett Piac-utca 42. sz. alatti üzletben bejelenteni sziveskedjenek, hogy a rendezőség tájékozva legyen az autbuszok beállítására. Útiköltség oda- és visszajárás 2 pengő. Beleptéj nincs, műsormegváltás kötelező.

MOZI BESTIÁK

Augusztus 23-án indul a Vígsház mozgóban a modern expedíciós filmek legnagyobbja, a BESTIÁK! Mindenkinek élénk emlékeztetése él még a Metro—Goldwyn világénekek „Elve hozzatok haza őket” című nagy vadász és dsungel filmje, melynek nyomdokain és tapasztalatain sikerült olyan nagyot alkotni ebben a minőségben, mint a Bestiák! Főszereplője, illetve átlóje ennek a csodálatos filmnek Franc Buck, a század legnagyobb vadász és dsungel rajongója. Ez az az ember, aki beteg, ha réggelire nem fog el vagy lő oroszlánt, délre tigrist, este legalább egy elefántot. De van ennek a filmnek mindezek felül egy olyan nagy vonzereje, amivel talán film még nem dícserekedhetett és pedig az, hogy elejétől végig magyar beszéd kíséri, mely érdekesség és érthetőség szempontjából a hasonló filmeknek magasán fölé emelik ezt a remek alkotást.

Asztma és szívbetege, mell- és tüdőbaj, görvély- és angolkór, a bőr megbetegedései és furunkulózis eseteiben a mindig kellemes hatású természetes Ferenc József keserűviz az emésztőcsatornát alaposan kitisztítja a száj, gyomor és belek működését kitűnően szabályozza. Hirneves európai és amerikai klinikusok tuberkulotikus egyéneknek tapasztalták, hogy a betegség kezdetén jelentkező székrekedések a Ferenc József víz használata folytán lényegesen enyhülnek.

„Mathiász”-féle csemegeszőlők már kaphatók a szőlőtelep tiszántuli lerakatánál Kontsek Géza cégnél

A balmazújvárosi Semsey-vitézek lélekemelő ünnepe keretében adóztak névadójuk emlékének, aki négy millió aranykoronát adott kulturális célokra

(A Debreceni Ujság tudósítójától.) Értéktelenség fájdalmas dofog, hogy magyar földön, még a művelt osztályok körében is alig-alig tudnak valamit arról a nagy férfiról, aki legtöbbet tett, legtöbbet áldozott a magyar földért, magyar tudományért. Széchenyi István negyven ezer forintos adományát, mint a magyar főúr áldozatkészségének messzevilágító példáját minden iskolában tanítják. Semsey Andorról, aki négy millió arany koronát áldozott tudományos célokra, aki a magyar kísérletügyi intézmények végtelen sorát hívta életre, — nem beszél senki, nem emlékezik senki. Pedig az Eötvös kollégiumot ő alapította, ő vette meg a Földtani Múzeum alapját, finanszírozta Stein Aurél expedícióját, adományából fiúk százai tanultak, nevelkedtek. És Semsey Andor koporsója fölött még sem nyílnak ki a nemzet hádjának érdemelt virágai.

Emlékeznek a Semsey-vitézek

Csak itt Balmazújvároson emlékszik róla minden esztendőben a Semsey vitézi szakasz, amelynek szintén az ő nemes adományainak köszöni létét. Mert Semsey Andor élete alkonyán, — mikor bealkonyodott a csonka-ország fölött is, — amikor a tudományt, a szellemi felsőbbrendűséget barbáruktól letiporja a trianoni erőszak, visszafordult az ősi virthoz, az ősi erőhöz, az elhagyott balmazújvárosi földhöz és birtokai szívéből hatszáz holdat hasítatott ki a Semsey vitézek részére. Ilyenkor augusztus 18-án, Semsey Andor vitézei kegyelettel szoktak megemlékezni a nagy alapítóról. Ez idén is egész Balmazújváros emléknapi volt az évforduló.

A Semsey-kastélyban délelőtt fél 11 órakor színes csoportokban gyülekeztek a Semsey-szakasz darutollas, fókóssos déli vitézei. Megjelent a Semsey-család képviselőiben Kisfaludy Árpád főszázigazgató s vele együtt az egész uradalmi tisztikar. Harsányi főjegyző vezetése alatt ott volt a község tisztviselői kara és egész intelligenciája.

A gyászistentisztelet

Az emlékünnepelely résztvevői a Semsey-kastélyból a római katolikus templomba vonultak át, ahol Nagy Antal plébános celebrált ünnepélyes rekviemmisét. Ennek során gyönyörű beszédben emlékezett meg Semsey Andorról.

— Mindig úgy érzem, — mondotta, — hogy ennek az emlékünnepek hiányt pótló jelentősége van, mert azok közül, akik Semsey Andor jótéményeit élvezték, egyedül a vitézi szakasz emlékezik meg kegyelettel róla, míg azok, akik legtöbbet tartoznak az ő emlékezetének, a leledés látványát borítják nevére. Legfőbb és legnagyobb adója neki maga az ország, mert hiszen az utolsó évszázadban nem volt ember, aki többet áldozott volna tudományra, mint Semsey Andor. Az embereknek legalább kizokott járnai, hogy haláluk után felfedezték őket, Semsey Andornak az sem jutott ki, hogy megemlékezzenek róla legalább azok, akik sok-sok millió aranypengős adományait élvezték. Legalább a vitézek álljanak meg emléke előtt és küldjenek egy imát, hogy azt a nagy lelket, aki olyan szeretettel csüngött a magyar jövőn, áldja meg az Isten és adjon neki csendes nyugodalmat.

Tárnay István emlékbeszéde

A gyászmise után a Semsey-család magyaros szeretettel, pompás díszlakomán látta vendégül a megjelenteket, köztük a vitézi szakasz tagjait. Ebédnél Tárnay István igazgató-tanító, az országos nevű író mondott remekbe formált emlékbeszédet Semsey Andorról. Rámutatott arra, hogy az összegyűlteket előtt felesleges méltatni Semsey Andor nagyságát, hiszen mindenütt, a széles világon, ahol kultúra van, ismerik Semsey Andor nevét. Szólt ezután arról, hogy amikor a Kormányzó megalapította a Vitézi Rendet, Semsey Andor azonnal felismerte, hogy ez lesz az az országmentő, nemzetvédő bástya, amelyre mindenkor bízton lehet számítani. Felismerte, hogy a Vitézi Rend pusztán létezésében is óriási nevelő erő van. Hiszen megfogható, érzékelhető emberekkel bizonnyíthatjuk, hogy a hazaszeretet és vitézség nem csak az olvasókönyvek frónak fantáziájában él, hanem ténylegesen meg van. Bizonyítja a Vitézi rend, hogy a nemzet nem marad hálátlan s a Semsey vitézi

szakasz létezésében kiteljesedik a letitundium hálája is. Felemelő beszéde végén Isten áldását kérte, hogy valóra válthassák Semsey Andor nagy lelkének álmait. A megjelentek áhítatosan hallgatták Tárnay István gyönyörű beszédét, majd még sokáig maradtak együtt a fehér asztal mellett.

Ma délután kezdődik a kétnapos nemzetközi futballtorna a nagyerdei Stadionban

Megérkeztek a résztvevő csapatok — A város polgármestere üdvözlöi a torna résztvevőit

(A Debreceni Ujság tudósítójától.) Egészen rendkívül az az érdeklődés, ami megnyilvánul a ma meginduló körmerkőzés iránt. A résztvevő csapatok, a Hungária, Bocskay, First Vienna és S. K. Rusi mind egyformán készülnek arra, hogy a város értékes vándordíját megnyerjék. Egy ilyen tornánál, minden adott gólnak és minden kapott gólnak külön jelentősége van, hiszen nagyon valószínű, hogy a győzelem tisztán a csapatok gólarányán fog eldőlni.

A torna mind a négy mérkőzésének külön jelentősége van. A vasárnap délutáni mérkőzés egészen rendkívül, a First Vienna a bécsi iskola legmértékesebb képviselője a Hungária ellen is bizonyosságot akar tenni arról, hogy még ma is a legelső bécsi klasszis. Ha a csapat felállítását vesszük figyelembe, ez egy pillanatig sem lehet kétséges. Hét játékos a világhíres „Wundermannschaft”-ből már is elég volna arra, hogy a Vienna mérkőzés iránt rendkívül érdeklődést tanúsítson a közönség. A Hungária új csapatát a vasárnapi mérkőzésen Kiss kedvéért, aki a legutóbbi tréningben remek csatárjátékokat produkált, kihagyták a csapatból Turayt, ez a vezetőségi intézkedés mindennél többet mond. A Hungária a debreceni játéka után akárika kiakartani az ősi szőnyegben szereplő bajnoki csapatát.

A hétfői programot a Hungária—S. K. Rusi mérkőzés vezeti be. Két hete találkoztak Ungváron, amikor is a Hungária csak nehezen győzött 3:2 arányban. A Rusi most revánót akar venni. Nem igen hiszszük, hogy ez az igyekezete sikerüljön. A Torna kiemelkedő mérkőzése a Bocskay—Vienna találkozója. Erre a mérkőzésre hétfőn fél 5 órakor kerül sor. A

A Nyirlugosi Hangya Szövetkezet Igazgatósága szeptember hó 1-re való belépésre 800 pengő készpénz óvadékkal bolt és korcsma kezelő Debreceni kirendeltségnél

Bocskaynak nagy adóssága van a Viennával szemben. 1931 évben, amikor a Bocskay a közép-európai kupáért játszott, a Viennával került össze, amely akkor az osztrák bajnok volt. A Vienna 3:0 és 4:0 győzelme után kiverte a Bocskayt a további küzdelemből. Tehát 7 gól az adósság, ezt most ha csak részletekben is, de le kell törleszteni. Ismerve a Bocskay győzni akarását, bizonyosak vagyunk abban, hogy a Bocskaynak ez most sikerülni fog és ezzel a győzelemmel a tornát is megnyeri.

A Torna ünnepélyes megnyitására ma délután fél három órakor felvonulnak a résztvevő csapatok és Debrecen város polgármestere fogja a résztvevőket üdvözlölni.

Csapatösszeállítás a torna első napján: Vienna: Horeschovsky, Rainer, Schmaus, Kalle, Hoffmann, Machu, Brosembeuer, Gschweidl, Mayböck, Adelbrecht, Erdl. Hungária: Szabó I., Márdi, Bíró, Egri, Szabó IV., Dudás, Titkos, Kardos, Cseh II, Kiss, Szabó III. SK Rusi: Boksay, Krizs II., Radik, Berdász, Kurucz, Iváncsok, Kovács, Krajnyák, Kobzár, Krizs I., Szukovszky. Bocskay: Varga, Vágó, Flóra, Pálotás, Gyulai, Szaniszló, Markos, Vince, Telek, Návay, Dócze.

Egy százéves magyar nagyasszony ravatalánál

A Debreceni Ujság—Hajdúföld mai számának más helyén beszámoltunk azv. Medgyaszay Sámuelné, a százéves megért debreceni nagyasszony elhunytáról, aki Medgyaszay Sámuelnek, a 18-as szabad ságharc vitéz huszárhadnagyának özvegye volt. Az 1848—49-i szabadságharc már csak legendákban él a magyar nép szívében. Elhulltak már a szép idők tamai. Az utolsó nyegvennyelcs honvédözevgy is ravatalon fekszik. Lezártuk ajkai a melyek amny szepet tudtak nevelni a letimti idokrol s amelyek meg amny mondanivalót visznek el az örök némaságba.

Az alábbi megható sorok az elhunyt dédunokája írta a Hajdúföldnek. — Hosszú teli esteken odaültem Dédanyó mellé és kértem, hogy meséljen a szabadságharcról, a régi emberekről. Dédanyó szívesen beszélt. A 18-as szabadságharcban tizenhét évcs maidnem nagy leány volt és nem egy vitéz honvédvitéznek dobostalta meg a szívet. De ő a szívet és szep kék szemét az dombolvagnak tartogatta, aki egy honvédhuszárhadnagy: Medgyaszay Sámuel képében jött el. — Kossuthot csak egyszer látta Dédanyó, amikor az a szabadságharc alkonyán Tiszafüreden haladt keresztül. Sógóránd, Révész Bálint püspökkel találkozott a csordálatos fantáziájú, legnagyobb magyar íróval jókaival is. Ezek a fiatalokri benyomások egész életén át megmaradtak. Férfje igen szép ember volt, aki környezetével együtt nagyon respektálta Dédanyót. Amikor férje mátaí biztos lett, egész sereg külföldi vendég kereste fel a Hortobágyot, többek között Bismarck herceg is el volt ragadtatva a kedves háziasszonytól. Dédanyó ismerte a legendás hírű Jósa

Gyurit is, de gyakran lelketlen tréfiát nem igen kedvelte. — Sajnos, a százéves estéknek végül kadt s a múlt század egyik utolsó nagy örökre lezárta ajkát. Két héttel ezelőtt meg a fia, a Nagypapám. Szegény Dédanyám nem sokkal élte túl büszkeségét halálát. Nemcsak a dedanyomat de a század utolsó Nagyasszonyát is gyászol benne.

MA LESZ A STEFANIA KONYARI PROPAGANDA-ELŐADÁSA

(A Debreceni Ujság tudósítójától.) A Stefania Szövetség minden évben nagyszabású, táncos egybekötött propaganda-előadást szokott rendezni a konyári Sóstófürdőn dr. Aszalós János vezető tiszti orvos vezetésével. Az idei előadása, vasárnap délután tartják. Az össvetel a bihari gazdaszónyok híres versenyeivel lesz egybekötve.

A teniszverseny eredményei

A kerületi bajnoki teniszverseny szépségszónyeg előtt kezdődött meg. Az első nap eredményei: Férfi egyes: Bremner KUE—Máray DEAC 6:4, Klekner DEAC—dr. Diczig DEAC 6:3, Galaczy DEAC—dr. Máthé DEAC 6:2, 6:0, DVSC—Miklós DTE 6:0, 6:4, Vajna DTE—dr. DEAC 6:2, 6:3, Klamarsik DEAC—Nemes DEAC 6:2, 6:4, Galaczy DEAC—Tudós Tiszt 6:1, 6:2, Farkas DEAC—Miskolczy Bihar 6:1, 7:5, Leitner DVSC—Vajna DTE 6:2, 6:1, Vay Tiszalóki AC—Miskolczy Bihar TVC 6:2, Miklós DTE—Nemes DVSC 6:4, 6:2. Női egyes: Szombathyné DVSC—Dicsővári rienn 6:3, 6:3, dr. Csák Judit DEAC—hárv TAC 6:4, 6:2, Molnár Lilly DTE—Csák Judit DEAC 3:6, 6:1, 6:2, Kántor Adél DEAC—Marianna DEAC 6:2, 6:2. Vegyes páros: Baffy Nagy Honka DEAC—győző a Hadady—Zsákay Sári DEAC pár ellen 6:2. Férfi páros: Farkas—Klekner DEAC pár lacy—Kiss DEAC pár ellen győz 6:4, 4:6.

Egy megvadult ló Újfehértón a hazatérő búcsúsok közé rohamt

Kisebb természetű sebesüléseken kívül egyéb baj nem történt. Az imádkozó emberfőmögben nem tört ki pánik

(A Debreczeni Ujság tudósítójától.) Pénteken este, amikor a máriapócsi búcsúsok egyik többszázfőnyi csoportja megérkezett Újfehértóra és már csak néhány száz lépésnyire volt a templomtól, — egy megvadult ló, a kocsihámjából kiszakítva magát a búcsúsok közé rohamt. Az elragadt ló egyenesen a tömeg közé száguldott és feldöntött mindenkit, aki az útjába akadt. Két asszony ájultan esett össze a réműlettől, de az imádkozó tömeg csodá-

latos módon megőrizte lélekjelenlétét s a férfiarándokok rövidesen megíékezték a lovat. Komolyabb szerencsétlenség nem történt, csupán néhány gyermek és három asszony szenvedett könnyebb sérüléseket. A sebesülteket dr. Czomba Márton körorvos részesítette első segélyben. Az izgalom lecsillapultával a búcsúsok folytatták zarándokútjukat.

Felmentették a püspökladányi községi orvost, akit gondatlanságból okozott súlyos testisértés miatt jelentettek fel

(A Debreczeni Ujság tudósítójától.) Tegnap fejezte be a debreceni törvényszéken a dr. Jeney Sándor elnöklete alatt működő büntetőtanács azt a bonyolult bűnpert, amelynek dr. Domokos József püspökladányi községi orvos volt a vádlottja. Az orvost Lukács József jelentette fel gondatlanságból okozott súlyos testisértés miatt. A feljelentés szerint 1933 július ötödikén, amikor a község házában dr. Domokos József a védhímlőoltásokat végezte a gyermekeken, Lukács József kisleányát beoltotta, holott a gyermek a feljelentés szerint súlyos exémában szenvedett. Emiatt az oltás következtében a kisleány beteg lett, úgyhogy a debreceni Klinikán kellett hosszú ideig gyógykezeltetni.

elvégezte. Pár nap múlva a gyermeket be kellett szállítani a debreceni klinikára, ahol csak hosszas kezelés után tudták meggyógyítani a súlyos fertőzésből. Ezek után tette meg Lukács József a feljelentést dr. Domokos József ellen, aki a tegnapi tárgyaláson fentebbi védekezésével élt. Kihallgattak több tanút, akiknek legnagyobb része azt vallotta eskü alatt, hogy a kis Lukács Olga-n az oltás alkalmával semmiféle kiütés nem mutatkozott. A törvényszék a tanúk vallomása és az orvosszakértő véleménye alapján dr. Domokos József községi orvost felmentette az ellene emelt vád alól. Az ítéletet a királyi ügyész tudomásul vette, Lukács József azonban felelősséget jelentett be az ítéletláblához.

B FÉRFI FEHÉR VÁSZON CIPŐ BARNÁ BÓRDISSZEL P 7.40 **ENYATS ARUHAZ**

Debrecenben tizenhárom sokgyermekes anyát fog kitüntetni héttől délelőtt a népjóléti hivatal

(A Debreczeni Ujság tudósítójától.) Mint ismeretes, már évek óta szokás, hogy Szent István napján az egész országban kitüntetik városunkban is a sokgyermekes anyákat. Debrecenben mindig a népjóléti hivatal bízza meg a polgármester a kitüntetéssel járó innepség lebonyolításával és a díjak átadásával. Most héttől délelőtt kilenc órakor lesz a népjóléti hivatalban az innepély, amikor is tizenhárom sokgyermekes anyát fognak kitüntetni, akik közül soknak tizenkét gyermeke is van. Forrai István népjóléti hivatali tisztviselő fogja átadni az anyáknak a díjakat. Ezek a díjak részben készpénzből,

részben pedig ruhákból és érmekből fognak állni. A kitüntetendők névsora a következők: Kíss Józsefné Salétrom laktanya, Zoványi Béláné Sándor utca 5., Kocsis Sándorné Teglavető, Major Péterné Haláp 184., Olajos Istvánné Csap utca 39., Fekete Istvánné Szeremley utca 35., Szecskó Péterné Rugonfalvy-Kiss utca 13., Sándor Andrásné Vulkán telep, Moesár Gyuláné Salétrom laktanya, Nagy Gáborné Csapó utca 16., Pásztor Gáborné Kislaludny utca 34., Szabó Gyuláné Székely utca 20., és Brezki Sándorné Vendég utca 49. szám alatti lakosok.

Egy debreceni villanyszerelősegéd ravasz módon becsapott egy táblabíró

(A Debreczeni Ujság tudósítójától.) Péter István debreceni villanyszerelősegéd sikasztás miatt került tegnap a debreceni járásbírószágon dr. Bónyi Bertalan bíró elé. Dr. Baróthy Zoltán táblabíró jelentette fel Pétert, aki nemrégiben munkát vállalt a bírónál. Elvállalta százhatsvanegypengőért, hogy a lakásában, a Varga utca 21. szám alatti házban teljesen új villanyvezetékot szerel be, sőt még a kőműves munkákat is elvégezteti. Hozzákezdett a dologhoz és pár nap múlva jelentkezett dr. Baróthy táblabírónál előlegért azzal, hogy anyagot kell vásárolnia. A táblabíró eleinte gyanútlanul ki is adta a kért összegeket, amelyek száznegyvenkilenc pengőt tettek ki. Egyszer azután dr. Baróthy is megsokalta a dolgót és felfedezett Pétert, hogy legalább mutassa be a vásárlási nyugtákat. Erre Péter kijelentette, hogy az felesleges dolog. Ezután dr. Baróthy érdeklődni kezdett a városi világítási vállalatnál, ahol azt a felvilágosítást kapta, hogy Péter egyáltalában nem jelentette be a munkát a világítási vállalatnál, holott ez kötelessége lett volna. Ekkor azután szakértővel vizsgáltatták meg az addig végzett munkát s megállapították, hogy Péter István teljesen szakszerűtlen, silány munkát végzett és alaposan becsapta a táblabíró, mert a

régi vezetékeket használta fel s maga az egész vezeték tűzveszélyes. Most már szakemberrel kellett elvégeztetni dupla költséggel a szerelést, Pétert pedig feljelentették sikasztás miatt. A tegnapi járásbírószági tárgyaláson Péter azzal védekezett, hogy a kért összegek legnagyobb részét valóban anyagvásárlásra használta fel. A régi vezetéknek pedig csak nagyon kis részét szerelte be újra. Ezzel szemben olyan vallomások hangzottak el szakemberektől, amelyek szerint Péter a legcsínyább és agyafúrt módon járt el a munka körül. Epen ezért az ügyészségi megbízott azzal az indoklással, hogy nemcsak sikasztás történt, de család gyanuja is látszik fennforogni, indítványozta, hogy az iratokat tegyék át a királyi ügyészségre újabb eljárás megindítása céljából. A járásbírószágon így is határozott s valószínű, hogy az ügy most már a törvényszék elé fog kerülni. — Eltűnt egy kislfi. Simon János Töbötöm-utca 44. szám alatt levő hivataloszolgá szombaton délelőtt felment a rendőrségre és ott jelentette, hogy tizenkét éves János nevű kislfi már napokkal ezélt: nyomtalanul eltűnt. A rendőrség eltűnési osztályán megindították a nyomozást a gyermek megkerítésére.

METEOR CSILLÁR

Részletre is adunk **VEZET** árjegyzék ingyen

Ferenc József-ut 9. - Bika mellett.

Százéves korában meghalt Medgyaszay Sámuelné,

a napokban elhunyt Medgyaszay Miklós édesanyja

(A Debreczeni Ujság tudósítójától.) A debreceni úri magyar társadalom nemrégiben kísérté utolsó útjára Medgyaszay Miklós ny. árvaszéki elnököt, akinek koporsója mellett még ott virrasztott száz esztendő édesanyja, a mindenki által nagyon szeretett jószágos lelkű Kornélia néni. A lehérhajú nagyaszonny most követte fiát. Megyaszói Medgyaszay Sámuelné, született veresmarti Veresmarthy Kornélia, negyvennyolcas huszárhadnagy özvegye, nemsokkal századik születés-

napja után, pénteken éjjel 11 órakor meghalt. Az elhunyt nagy szívósságáért, műveltségéért, lelkes magyarságáért és családjának élő, odaadó szeretetéért általános megbecsülésben állott. Temetése, amelyet a Gebauer-cég rendez. Szent István királyi ünnepén, délután 4 órakor lesz a Köztemető 1. számú ravatalozójából, a református egyház szertartása szerint. Fián, menyén, öt unokáján, négy dédunokáján kívül kiterjedt és előkelő család gyászolja.

Üsszeírják a munkanélküli frontharcosokat

Az Országos Frontharcos Szövetség főcsoportjának felhívása

(A Debreczeni Ujság tudósítójától.) Az Országos Frontharcos Szövetség megalakulása óta egyik törekvésének tartja, hogy munkanélküli tagjait kereset-höz juttassa. A Szövetség ezirányú tevékenysége eddig is szép sikerrel járt, mert egyre több és több frontharcost juttatott tisztesseges megélhetéshez. Ez az eredmény csak úgy volt elérhető, hogy a munkaadók és hivatalvezetők egyre nagyobb megértést tanúsítottak a frontharcos kívánalmakkal szemben. A frontharcos valóban nem lehet még a mai nyomott gazdasági viszonyok között sem az élet utolsó számkivetettje. Aki a fronton az ellenség puskagolyója elé kiállt, s kész volt életét hazájáért feláldozni, azzal

szemben minden becsületes magyar embernek kötelessége van: kenyeret kell neki adni. A Frontharcos Főcsoport a jövő hét folyamán pontosan összedíltja a kereset-nélküli összes debreceni frontharcosok névjegyzékét. Nyilvántartásba veszi tehát azokat a frontharcosokat is, akik a Szövetségnek nem tagjai. Az összeírás a hó 21., 22. és 23. napján délután 4-6 órák között történik a Frontharcos Főcsoport, Piac-utca 36. sz. I. em. hivatalos helyiségében. A Szövetség tagjai frontharcos igazolványukat, a nem szövetségi tagok személyi és katonai okmányaikat feltétlenül hozzák magukkal.

Házának árverésén ideggörcsöket kapott egy vitriollal felfegyverkezett debreceni asszony

(A Debreczeni Ujság tudósítójától.) Különös jelenetek történtek a múlt nap a debreceni járásbírószágon árverési csarnokában. A I. debreceni, Homok-utcai asszony hosszú ideig pereskedett a szomszédaival. A pereskedésre azután ráment a háza is, amelyre kitűzték a végrehajtást. A múlt nap volt a végrehajtás ideje a járásbírószágon árverési csarnokában. Az árverésen megjelent az asszony is és amikor kezdetét vette a hivatalos aktus, az asszony hirtelen ideggörcsöt kapott, majd előrúgta a hóna alatt szorongatott és újságpapírba csomagolt üveget és azt magára

emelte. Nem lehet tudni, hogy mi volt a szándéka az idegbajos nőnek az üveggel, annyi azonban tény, hogy a háta mögött álló soffér hirtelen mozdulattal kiütötte kezéből az üveget, amelyben egy teljes liter vitriol volt. Ezzel az eseménnyel fejeződött be az árverés és az asszony idegróhama, aki megnyugodott, legálább is egyelőre, mert az árverésen nem jelentkezett vevő és így elhalasztották az árverést. Lehetőséges, hogy a különös esettel kapcsolatban eljárás fognak indítani a Homok-utcai asszony ellen.

A kereskedelmi és iparkamara előterjesztést tett a posta, távirtda és telefonszolgáltatási díjak mérséklése érdekében

(A Debreczeni Ujság tudósítójától.) A gazdasági élet mai legyengült volta és a rossz üzletmenetek feltétlenül kívánatosak tennék a kereskedelmi és ipari élet mozgékonyosságának és az üzleti gyorsaságának fokozását, melyet elősorban a postai szolgáltatások fokozottabb igénybevételevel lehetne biztosítani. E kívánság ellenére a gazdasági élet mai legyengült volta és üzletmenete sajnos, ennek teherviselési képességével arányban nem álló mérvben megállapított postai szolgáltatások fokozottabb igénybevétele nem képes, mert az ezzel reá háramló többletkiadást a kereskedelem és ipar el nem bírja és így e postai szolgáltatások igénybevételenek fokozása helyett, még az ediginél is erősebben csökkentenie kell azt. Epen erre való tekintettel a kamara ismételt felterjesztésben kérte a postai díj-szabásoknak általánosságban, de főként a jelenleg megállapított távbeszélői díjaknál nélkülözhetetlenül szükségesnek mutakozó díjtételecsökkentést, valamint azt, hogy a

vidéki távbeszélő névsornak jövőben egy kötetben történő kiadását a kereskedelem-ügyi miniszter rendelje el.

Olcsó
tüzifa és szén akciónkról
vasárnap f. hó 19-én
delelőtt 11 órakor
ismertető előadást tartunk
Piac-utca 36. szám alatt,
régí posta udvarban.
Uj tagokat felveszünk.
Népszövetségi
Hitelszövetkezet.

NEMZETKÖZI FUTBALLTORNA

A STADIONBAN DEBRECEN SZABAD KIRÁLYI VÁROS VÁNDORDIJÁÉRT

MA

DELUTAN FEL 3 ÓRAKOR: BOCSKAY-SK RUSJ

DELUTAN FEL 5 ÓRAKOR: VIENNA-HUNGARIA

HOLNAP

DELUTAN FEL 3 ÓRAKOR: HUNGARIA-SK RUSJ

DELUTAN FEL 5 ÓRAKOR: BOCSKAY-VIENNA

Utinapló Csikországból

Kincsek egy ismeretlen székelyföldi magángyűjteményben

(Csikszentmárton.) Öreg közmondás, hogy makkból lesz a tölgyfa. Kicsiny, igénytelen semmiség ez a makk-mag s mégis benne van a százados tölgy-erdő minden csodája, lombja és jótéménye. Egy elszánt akarát, egy tiszta, jó szív és kész a közmondás erejénél fogva az emberi alkotás ornametikája, az emberi szorgalom és kitartás csodaháza. Nagyon kevesen tudják, hogy a csikszerezdei és sepsiszentgyörgyi üttesten egy tiszta és egyszerű faluban, Csikszentmártonban van Erdély leg-gazdagabb és legszebb magángyűjteménye: felbecsülhetetlen értékű, 47 darab képből álló képtára a XVII. századtól elkezdve Barabás Miklós, Deák Ferenc portáljái egy sereg műremek. Képtáráról gazdagabb az oklevéltára. Több, mint 3000 darab diploma várja a gondos és meglepetéseket ígérő feldolgozást. A numizmatika is kincset lelhet a csikszentmártoni, 2000 darabot számláló régi pénz-gyűjtemény ritkaságai között. A fegyvertár, történelmi bútorok, nagybecsű könyvrészek mind-mind csodálathatók a meglepett szemlélőt. Ezt a műkincset egy tiszta, székely szív lelkesültsége gyűjtötte össze egy emberi élet útján és egy örökké mosolygó, női lélek aranyozta be, rendezte el a csikszentmártoni kastélyban. Névszerint dr. Nagy Jenő és neje a boldog tulajdonosa a szépségek kastélyának. Érdemes beljebb lépni.

Ahol 12 óra úti a 12 órát

Csik, Gyergyó és Kászon-szék főkapitányainak, a Sándorok büszke várából épült: fel a stílusos, bástyás, oromzatokkal ékes udvarház a háziasz-szony feltéveztört örökségében. A világos, komoly, fehér hallban a szabadságot, hitet védő fegyverek közöttik a beléptől hozzáértő elrendezésben. Fel-metes buzogányok, a halál kapujában hagyott vas sisakok, már a XVI. századból származó ret-tenő fegyverek, lándzsák, kardok és handsárok állnak felakasztva őrséget. Tényérnyi széles in-surrans szabályok, vékony, női lelkeket zörgető, elegáns juratúsi kardok fénylenek előttünk. Zo-mánccal kirakott, hegyes olasz tör, lópuskák, me-lyeknek az ólommal megtöltött tásujája, a boldo-gabb vége veszedelmesbb volt a harcban, mint maga a golyópis, hosszú történeteket mondanak el a rég letűnt dicső időről, melyek egy cseppet sem voltak jobbák az emberpusztításban a miénk-nél. Az ajtóknál cizellált, alabárdos páncélatok köszöntnek némán. Igazán pazarul berendezett ebédlőbe, dolgozóba és a fogadóterembe érke-zünk. Tizenkét darab óra úti pontosan a tizenkét órát délelőtt és éjfélnél a barokk empire és bide-r-mayer stílusban megmunkált, ímpei köntösben. Az egyik édeskés, néme: melódiait pengést este, mikor a sóhajtatás már szabadon szállhat a csillagok hu-nyorgatása mellett a szerelmes szívekhez. A má-sik élelmes játékok, vagy munkaműhelyt mozga: minden életörében az élet éber és hü figyelme-zetése véget.

Az antik bútorok is egyenként egész vagyont érnek. Manapság csinos kis kórházak lehet: építeni abból az árból, amivel egy röncesszansz szekrényt vásároltak Párisban a Napkirály udvarából, hogy a székely föld gyermeke is lássa és tanuljon belőle ízlést és művészetet.

Bem apó egyetlen képe

Az eredeti képek között történelmi értékű Sykó Miklósnak Bem apó arcképe. Egyetlen Erdélyben készített Bem-kép, és a haza bölcsének Deák Fe-renc nagyméretű arcképe, Barabás Miklós remeke. A gyűjtemény egyik legértékesebb képe Bartholo-mer Spranger a XVI. századból való képe: Jézus betegeket gyógyít címen. Salvator Rosa, Wink-boons Dávid, Pannini Giovanni Paolos, Possini, Cer-mak Jaroslav és a nagytehetségű Aidukievic Ta-daus, lengyel festő hatalmas képei képezik a kül-földiek gallériáját. A jeles magyar művészek gyö-ngyűréi között itt láthatók a következő ere-dei műmunkák: Székely Bertalan: Erdő éjjele; Keleti Gusztáv: Tájkép, Telepi, Böhm, Hegedűs, Aggházy, Zombory, Molnár, Udvardy, Mednyánszki és Ba-rabás Miklós szelbnel-sebb képei.

Szendrey Júlia gyöngyös tászkája

Nem kis meglepetésünkre ugyancsak Csikszent-mártonban találtuk meg a legjobban őrzött kincsek között Petőfi Sándor hívesének, Szendrey Júliának két gyöngyökből kirakott kecses kizitáskáját, amelyet talán a szent költőkirály is megsímogatótt. Dr. Nagy Jenő könyvtárában ott találjuk Bonfini-nek első kiadványát, Reznik kéziratot munkáját az eperiesi vértanúkról és Caraffa vészörvény-székéről egyetlen példányban, H. Rákóczi Ferenc manifestumát kéziratban, Cserey Mihály Historiá-ját hibátlan példányban. Oklevéltárban ott van a rokonsáladok, a szögödi Mikó és szentdomokosi Sándor családok megmentett levéltára, a diplomák között az Árpád királyokól, le a mohácsi vész előtti időkől, a további XVI. századból 25 oklevél származik. Mátyás király, János Zsigmond, Iza-

bella, Báthory István, Bethlen Gábor, Branden-burgi Katalin, Apafiaktól, Teleki Mihálytól számtalan aláírással ellátott, fontos diploma várja a szomjas kutatókat. Különösen becses az 1848-49-es időknek székely vonatkozású oklevéltára.

A nagypoharú Szentmárton

Csikszentmártonnak a legutolsó népszámlálás adata szerint 1428 lélek lakója volt. 1910 óta több, mint négyszáz a szaporulat. Van postája, járás-bírósa, telekönyve és csendőrsőre — mondja róla a lexikon. Pedig a történelem társasága sze-rint a 48-as idők előtt Alcsiknak és Kászonnak a főhelye volt Csikszentmárton népes alginmázium-mal messze földön híres papírossalammal. Bácsú híresebbek voltak a somlyói záradok úrnál, a vendégszerető szentmártoni házak mindig jó nagy pohárban kínálták borral az idegeneket. Innen van a nagypoharú melléknev is. Manapság még na-

Amerikai és angol gyárak érdeklődnek a „szélvészkerékpár“ feltalálójának motor-konstrukciója iránt

(A Debreceni Ujság tudósítójától.) Lakatos György, az ismert debreceni mechanikus, aki — mint ismeretes — a „műpilóta“ és a „szélvészkerékpár“ nevű találmányával már eddig is nagy feltűnést keltett, most ismét újabb sikerek előtt áll. Lakatos ugyanis hosszú kísérletezések után olyan újfajta motort szerkesztett, amely, ha beválik, ki fogja szorítani a je-lenleg használatban levő összes robbanó gázmotorokat. Az újfajta motor teljesen leegyszerűsített módosítása a jelenleg ismert benzín-motoroknak. Általa a motor egész teljesít-

ménye felhasználható munkaerőként. Mint Lakatos mondja, az általa konstruált motor fel fogja venni a versenyét az erős, de igen súlyos „Diessel“ motorokkal is, mert ennél a motornál nem pazarolódik el az energia nagy része, úgy, hogy könnyűsége elle-nre hatalmas erőfeszítésre lesz képes. Érdekes megemlíteni, hogy Lakatos György már élénk levelezésben áll egy amerikai repülőgépgyárral s ha a tárgya-lások eredménnyel járnak, a fiatalabert a gyár kiviteti Amerikába, hogy ott kezdje meg motorjai gyártását. A találmány iránt angol gyárak is érdeklődtek.

„A háztulajdonosok kérdéseit nem szabad politikai szempontból tárgyalni“

Dr. Hódy Béla, a Háztulajdonosok Egyesületének ügyvezető elnöke nyilatkozik a Debreceni Ujság—Hajdúföldnek

(A Debreceni Ujság tudósítójától.) A Debreceni Ujság—Hajdúföld múlt vasárnap számában hírt adtak arról, hogy a Háztulajdonosok Egyesülete a közeljövőben tartandó nagygyű-lést készít elő. Ezzel kapcsolatban munatársunk-nak a háztulajdonosok mozgalomának céljáról dr. Hódy Béla, az egyesület ügyvezető elnöke az alá-bbi nyilatkozatot tette: — Mindenki tudja ma már, hogy a házbirtok ter-hei elviselhetetlenek, a lakók birtozói képessége végleg leromlott, a ház, mint vagyonérték és hitel-fedezet teljesen elvesztette jelentőségét és ma már úgyszólván kizárólag csak adóbevételei forrásul szolgál, vagyis a háztulajdonos társadalom a tönk-rementés szélére érkezett el. — Pedig a háztulajdonos osztály kétségkívül az állam legmegbízhatóbb városi-polgári eleme és sorsával az állam sorsa és gazdasági élete a leg-szorosabban összefügg; erre az osztályra, mint az állam egyik legszilárdabb pillérére, a mindenkori polgári kormány bizalommal támaszkodhatik. — Az volna tehát a természetes, hogy az egye-temes nemzeti érdek és az egyenlő elbánás elve alapján is ennek a rendkívül nagyjelentőségű ház-tulajdonos osztálynak a jogos igényei és kívánságai meghallgatásra és kielégítésre találjanak. Ennek dacára mindezt a háztulajdonos társadalom ér-dekei aránytalanul kevesebb gondozásban részesül-tek, mint más vagyoni jogi érdekek, vagy fog-latkozási ágak érdekei, aminek szemint nagyrész-ben a háztulajdonosok szervezetlensége és szét-húzása az oka. — Végleg elérkezett tehát az ideje annak, hogy most már az egész háztulajdonos társadalmat fel-rázzuk közönyéből, megmozdulásra és szervezke-désre bírjuk. Hiszen például Debrecenben több, mint 14000 ház van, amelynek férfi és nő tulajdonosai a 20,000 lelekszámt jelentékenyen meghaladják, s ha figyelembe vesszük azt, hogy a háztulajdonosok csaknem valamennyien fel vannak veve a törvény-hatósági és országgyűlési képviselőválasztók név-jegyzékébe, határozottan megállapíthatjuk, hogy az esetben, ha a háztulajdonos társadalom komolyan összefog és megszerveződik, módjában lesz úgy a városi, mint az országos ügyek intézésénél jelentős betöltést biztosítani a saját sorsának intézésére és

gazdasági érdekeinek védelmére, ami nemcsak a háztulajdonosok érdeke, hanem az ahoz fűződő épít-őipari és azzal összefüggő több, mint harminc ipari szakmának, a hiteléletnek és az egész köz-gazdasági életnek is érdekében áll, mert az er-dekény mindezen érdekek egyensúlyozott kielégítése lesz. — A háztulajdonos társadalom megmentése és megvédése nélkül kormányzati programma teendő és ez az, amit nemcsak a debreceni, hanem az or-szág többi városában levő háztulajdonosok is egybehangzóan kívánnak. Az erre vonatkozó jogos, igazságos és komoly előterjesztések és javaslatok úgy általánosságban, mint részletekben benne les-znek abban a határozati javaslatban, amelyet a Debreceni Háztulajdonosok Egyesülete a szeptem-ber első napjaiban megtartandó nagygyűlésen ki-vennának tárgyalni. A határozati javaslat teljes szövegét a nagygyűlés előtt nyilvánosságra hozzuk. — Természetesen a nagygyűlésre nemcsak Egye-sületünk ezidőszerinti tagjait hívjuk meg, hanem szeretettel várjuk a fenti összefogás s szervezkedés érdekében a város összes háztulajdonosait is és pedig tekintet nélkül arra, hogy az egyes ház-tulajdonosok milyen politikai párthoz tartoznak, mert szerintünk a háztulajdonos kérdéseit nem szabad és nem is lehet politikai szempontokból tárgyalni és nem engedhető meg, hogy a város tulajdonké-nen alkotó és fenntartó háztulajdonos osztály léte-rdekei esetleg elveszzenek a politikai korteszések küzdelmében. — A mi mozgalmunk természetesen nem irányul sem más érdekségek, sem a politikai pártok el-len, annál kevésbé, mert Egyesületünk kizárólag gazdasági érdekeket szorgat és egyetemes nemzeti érdek az, hogy a háztulajdonosok igazságos cél-küldészei a közgazdasági életben nélkülözhetetlenül szükséges egyensúly érdekében is érvényesüljenek és ezáltal a társadalom minden osztályának és egyedének igazságos békéje és szolidaritása meg-teremtessék. —

LAPUNKAT TÁMOGATJA, HA ELŐFIZETŐINKNEL VASÁROL!

A Katholikus Népszövetség kirándulást rendez az apafai erdőbe

(A Debreceni Ujság tudósítójától) A Katholikus Népszövetség debreceni szervezete szeptember 2-án az apafai erdő-be kirándulást rendez. Indulás a Máv. nagy-állomásáról reggel 9 órakor, visszaindulás este 10 órakor. Kitérő hűsítő italok. Szórakoztató játékok. Cigányzene. Amerikai ár-vevés. Hideg ételkekről gondoskodik van. Menettérty-jegy ára: 50 fillér. Egy adag gulyás-ebéd ára: 50 fillér. Jegyek előre válthatók; a Katholikus Otthonban Kandia-u. 17. sz., a Gschmely Jakab úrnál, Varga Ist-ván képkereztető üzletében Batthyány-u. 15. sz., Boros Géza ékszerésznél, Rákóczi-u. 8. sz., és a csoportvezetőknél.

Augusztus 21-ől engedélyezte a földmívelésügyi miniszter Debrecenben a nyári erdei legeltetést

(A Debreceni Ujság tudósítójától.) A polgármester Debrecen város közigaz-gatási bizottságának 1328—1934. kb. számú határozata értelmében értesíti az érdekelteket, hogy a közigazgatási bizottság a földmívelésügyi miniszter 13410—1934. l. l. fm. számú rendelete értelmében a folyó évben a Hortobágyon fellépett szárazságra tekintettel a város erdősegeiben a nyári erdei legeltetést augusztus 21. napjától kezdődőleg megengedte.

- 1. A legeltetési engedély csakis azokra a szarvasmarhákra vonatkozik, amelyeknek a tulajdonosai a város erdejében erdei legeltetési szolgálattal bírnak s amelyek a Hortobágyra idei felhajtó bárcával el voltak látva. Szarvasmarhán kívül egyéb állatok erdei legeltetésre fel nem hajtha-tók. 2. A legeltetést az állattulajdonosok csak a saját kaszálójukból a város szánr-vevősége által kiállított és az erdőt kezelő m. kir. erdőhivatalnak bemutatott és alá-írt között felhajtó bárca alapján az erdőhi-vatal által erre a célra kijelölt területen gyakorolhatják. 3. Olyan állattulajdonosok, akiknek kaszáló birtoka nincs, vagy ha van is, de az nem esik a legeltetésre engedélyezett ter-ületek közé a legeltetésre csak a felsza-badtított erdőrészek közé eső magánbirtok-on a birtok tulajdonosával létesítendő egyesség alapján gyakorolhatják. 4. A legeltetők jószágjainak megör-zéséről saját költségükön tartoznak gondos-kodni. 5. A pásztorok által okozott kárért az állattulajdonosok, ha a pásztor többet fogadtak, egyetemlegesen, a jószágok által okozott kárért pedig egyénileg felelősek. 6. A kivételes legeltetési engedély a hortobágyi legelő javulása esetén azonnal visszavonható és ennek hírlapi közzététele után az állattulajdonosok állataikat az erdő-ből 3 napon belül kihajtani kötelesek. A debreceni erdőhivatal kerületéhez tar-tozó és legeltetésre kijelölt erdőrészeit csak a város tulajdonát képező szarvas-marha legeltethető. 7. Az engedély az állategészségügyi rendszabályok alól feloldást nem jelent.

Mi nem tartunk ismertető előadásokat olcsó tűzifa és szenáciokról, mi a d u n k olcsón tűzifát és szenet Elsőrendű tűzifák hasáiban és aprítva, jó minőségű szenek minden mennyiségben. Prohászka és Társa cég. BETHLEN-UTCA 44 EÖTVÖS-UTCA 18. Telefon: 11-61.

A debreceni polgárság német eleme különös tekintettel a 18. századra

Írta: SCHLEICH LAJOS reálgymnáziumi tanár.

Előzmények: Buda visszafoglalása után, a 17. század végén s a 18. század elején a törzsközségi magyarság és erőben lényegesen megerősödött. Az alföldi nagyobb városok túlélték a szakadatlan harcok viharát, de az apróbb községek, falvak egész sora szinte nyom nélkül tűnt el; némelyiknek neve, némelyiknek még ez sem maradt lenni. A lakosság egy része áldozatul esett a pusztításoknak, más része elmenekült s ott húzta meg magát, ahol védelmet találhatott. Ilyen, menedéket nyújtó hely volt a Duna-Tisza közén Kecskemét, a Tiszántúton Hódmezővásárhely s Debrecen. E városok töröknek-némeknek fizetett sarcok árán városi önállóságában és békességében a lakosok aránylag békét és nyugalmat élveztek.

Debrecen környékén Zoltai szerint kb. 40-45 falu, község volt, melyekről manapság egy-egy rom vagy a hagyomány beszél. Népük Debrecenbe került s itt idők folyamán a városi polgárság alkotó elemévé vált. A pusztítások következtében nagy területek váltak lakatlanná. Ez a körülmény némileg rávilágít arra a tényre, hogy a 18. század elején megindult s még a század második felében is tartó nagy telepítések felülírta egyrészt a Tiszántúli északi részét is, másrészt Debrecen s közvetlen környékét azonban elkerülik. De ez még nem jelenti azt, hogy Debrecenbe nem jöttek idegenek. A város jegyzőkönyvei az ellenkezőt bizonyítják. Jöttek idegenek, de nem oly csoportosan, hogy itt települések után egysejtes alkothattak volna. Főleg az erre vonatkozóan a Matricula Civium. Erre vanunk utalva, mint egyedüli forrásra, mely ebben a kérdésben biztos katalauz szolgálhat, mert az adókönyvek, valamint a céhíratokból sokszor csak nevek olvashatók s a nevekből kell kikövetkeztetni a települők nemzetiségét.

A lakatlan területek benépesítésére vonatkozólag már 1689-ben történetek tervezések. 1701-ben II. Lipót, 1723-ban III. Károly ad ki rendeletet, hogy a külföldiek a római-szent birodalom területéről telepítés végett Magyarországra bejöhessenek.

A helytartó tanács átvieszi a királytól az irányítást s különböző rendeletekkel igyekszik eredményesíteni a királyi óhajait. Ezek a rendeletek, valamint az országos rendelkezések is csak közvetve vonatkoznak Debrecenre. A városnak nem volt szüksége arra, hogy nagy kiterjedésű határt vagy belterületet idegen emberekkel töltsen meg. Ilyen irányú megkeresések, telepítési kísérletek nem történtek sem egysejt, sem a város részéről. Mégis jöttek Debrecenbe idegenek, s hogy itt kötöttek ki, mintán az ország több városát bejárta, annak oka egyedül az, hogy itt találtak maguknak megélhetési lehetőséget. Thuring szerint kétségtelen az, hogy a városnak varázserője volt az idegenek, kik a városban a megélhetés könnyű és jó megszerzését vélték elérni.

Németekről Debrecenben a 18. századig alig szövegeket. Figyelmet kivül hagyva azokat a pusztításokat, melyeket a német sereg több ízben okozott a városban (1672-1711); nem említvén azokat a kisebb-nagyobb összecsapásokat, melyek a polgárság s a kőbor német katonák között gyakorta előfordultak, a városban letelepedett, tehát itt lakó németekről alig találunk valamit. Megváltozott azonban a helyzet a század első felében. Debrecen szomszédságában szinte egymást érik Károlyi Sándor gróf bürgölködséi folytán a Németországból érkező kisebb-nagyobb vándorcsapatok. Törődésként jut Debrecenbe is. S itt nemcsak letelepednek, hanem a város polgárai közé való felvételük is kéri. Hogy a szatmármegyei németek vándorlása s az idegenek (németországiak) debreceni letelepedése között valami összefüggés van, onnan sejtendő, hogy Debrecenben a polgárság kebelében német származású lakost nagyobb számban az előző évekkel szemben csak a szatmári telepedés után találunk.

Matricula Civium

„1707-ben a város népe conscribáltatott, azért, hogy az eddig esett sok ábususok tollátassanak s tudóják meg, kicsoda igaz Lakossa a Városnak, hittel obligáltassanak a concivitasra.” A város népe tehát nyilvántartásba került. Ettől kezdve polgárjogot csak az élvezett, a városnak teljes jogú polgára csak az volt, akit bizonyos összes feltételek ellenében a polgárok közé felvettek s akit esküvel kötelezte magát a város iránti hűségre.

A magyarokon kívül németeket is találunk ebben a könyvben. A bejegyzésekből megállapítható származási helyük, foglalkozásuk. Ily szempontból tehát a Matricula Civium-nak nagy fontossága van. Kezdetben csupán a név van feltüntetve s a foglalkozás, a névből könnyű a nemzetiségre következtetni. Később egyre több kérdésre kell feleletet adnia a polgárrá leendőnek. A név és foglalkozás mellett fel van tüntetve az illetőnek a felvétel előtti tartózkodási helye is.

Az 1770-es évek elejétől kb. a 80-as évek közepéig a következő rovatok olvashatók: Numerus, nomen et cognomen, professio, dies receptionis, locus originis, religio. A század végéig szaporodik a rovatok száma, ami természetesen magával hozza, hogy egyre világosabb képet kapunk a betelepülő németekről. A század végén már a következő

rovatokat találjuk: Numerus, nomen et cognomen, religio, professio vel conditio, locus originis, dies receptionis, platea habitationis, celebs vel uxortatus, taxa soluta, annus. Itt elhagyhatjuk a Dies Depositionis Juramenti rovatot, mert ez azonos a Dies (ncha: Tempus) receptionis-szal, ellenben felvehetjük utolsó helyre az évet.

Ha végigtekintünk a Matricula Civium-on, érdekes megfigyelést tehetünk a) a betelepültek száma; b) foglalkozására; c) származási helyére vonatkozólag. A betelepültek száma mindössze 98 1707-től 1800-ig. Ugyazolyan minden esztendőre jut egy beírás. E szám csekélységén nem ütközhetünk meg, mert tudjuk, hogy a városnak nem minden lakója volt egyáltalán polgára is a városnak. Nem kérte mindenki, aki akár hosszabb, akár rövidebb ideig tartózkodott a városban, a polgárság kebelébe való felvételt. Különösen állhat ez a feltevés az iparosokra. Ezek a lakosság mobil rétegét képezték könnyen mozgathatóság miatt.

A betelepültek foglalkozása

Ami a foglalkozást illeti, tulnyomó részük az ipari pályán mozog. Mellettük a mesterszűkösök — a kereskedők kivételével — számuk csekélysége miatt szóba sem jöhetnek. Foglalkozás szerinti megoszlásuk a következő: iparos 80, kereskedő 13, patikus 1, földműves 1, ismeretlen foglalkozású 3. Iparosok szerint a következőképpen oszlanak meg: szabó 9, kovács 6, csizmadia 6, kőműves 6, pék 5, kerékgyártó 5, varga 5, papucs 5, üveges 4, festő 4, gombkötő 3, úcs 4, tubákos 2, nyerges 2, rostás 2, köteles 2, órács 4, esztergályos 1, timár 1, sarkantyás 1, lakatos 1, takács 1, serlőző 1.

A letelepedettek származási helye

Származási hely gyanánt 12 polgárjogot nyert polgárnál Debrecen van feltüntetve. Ezeknél a nemzetiségre a névből lehet következtetni. Hogy magyarúzóható mégis, hogy debreceni származásúknak vannak feltüntetve? Talán úgy, hogy feltételezzük azt, miszerint ők vagy itt születtek, születtek a Matricula Civium előtt jöttek Debrecenbe, vagy feltételezzük azt, hogy ők maguk jöttek ide jóval a Matricula Civium előtt s az összerakáskor tulajdonképpen születési helyüket elfeledve, származási hely gyanánt Debrecen felölték meg. Mert arra alig gondolunk, hogy az összeírás idején nem tudván jól magyarul a származási helyet, az összeírás előtti tartózkodási hellyel ösztévesztették volna. A tulnyomó többségénél azonban, számszerint ötvenkettőnél külföldi város van feltüntetve, mint származási hely. Külföldről a következő helyekről jöttek idegenek Debrecenbe: Ausburg 1, Amlehsagen 1, Baden 1, Basel 1, Cassel 1, Einsitl 1, Gorkau 2, Grac 1, Graffendorf 1, Klagenturt 2, Kreinburg 1, Langen 1, Kufstein 2, Memmingen 3, Nemlitz 1, Nesselng 1, Nikolsburg 1, Pingen 1, Prága 2, Reinitz 2, Rosenberg 1, Stockerau 3, Troppan 1, Ulm 1, Würtemberg 1.

Közelebbi meghatározás nélkül találunk megemlíten származási hely gyanánt a következő tartományokat: Bajországnak 2, Ausztria 2, Csehországnak 4, Imperium (osztrák birodalom) 1, Morvaország 3, Svájc 4, Szilézia 2. Raituk kívül harminc olyan polgár van, aki Magyarországnak valamelyik — németlaktia — városából vagy vidékéről jött Debrecenbe. Ezek a városok a bevándorlók számát: Kishellein 1, Nagyvárád 1, Mezőkeresztes 1, Várallya 1, Buda 1, Pest 2, Viltersdorf 2, Löcse 2, Esztergom 1, Ruckeve 1, Trencsén 1, Locsmánd 1, Iglo 1, Köszeg 1, Székesfehérvár 1, Somlyó 1, Kassa 1, Hőgyész 1, Gálospetri 1, Mád 1, Sopron 1, Ruszt 1, Vizelestraf 1, Istovnik 1, Miskolc 1, Komárom 1, Vitka 1.

Származási helye ismeretlen négy polgárnak. Látnak tehát, hogy mind Magyarország, mind a külföldi földrajzilag egymástól elég távol eső városai szolgáltattak telepest Debrecennek. Köztük fennálló összeköttetésről a nyelven kívül másról alig beszélhetünk. A város kebelében azonban volt a nyelv mellett másik összekötő kapocs is, mely őket egymással a magyarsággal összerakította: a céhek.

A céhek

A német mesterek tehetségének a városban tág tér nyílt, másfelől azonban korlátok emelkedtek

eléjük. Tág tér nyílt, mert az ipar terén olyan iparágakban dolgoztak, amilyen előtők kevés volt Debrecenben, azaz új iparágakat honosítottak meg (üveges, bádigos, tubákosnáló, zsemlyésütő). Korlátok emelkedtek elé, mert a céhekbe főmóruút magyarság nehezen fogadta be őket.

A magyarság merev magatartása azonban nem tartott sokáig. Adataink ugyan arra vonatkozólag nincsenek, hogy a német jövevények mi módon szereztek meg maguknak a céhekbe való bejutást, de az a céhíratok alapján mondhatjuk, hogy a század közepén a céhekbe való belépés nem volt összefüggésben a polgárjoggal.

Ha a Matricula Civium-ot s a céhek klasszifikációt összevetjük, azt látjuk, hogy a két forrás közt, a neveket illetőleg lényeges eltérés van. A Matricula Civium-ban vannak olyan nevek, melyek a céhíratokban nem találunk, viszont a céhíratokban számtalan olyan név fordul elő, ami a Matricula Civium-ban nem található. Mivel magyarázhatjuk ezt a jelenséget? Azaz a feltevéssel, mely szerint — mint előbb is mondtuk — a Debrecenben lakozó, illetve letelepedett németek nem mindegyike volt egyáltalán a városnak polgára is. Talán éppen azért, mert a hosszabb-rövidebb ideig tartózkodott a városban: a polgárjogot nem kérte, ellenben önként belépett a céhekbe, hogy mesterségét zavartalanul folytassa. Igazolja e feltevésünket az a körülmény, hogy a céhíratok (klasszifikációk), amiket a „Céhbeli Mester Embereknek Adófelvételeire” maguk a céhmesterek állítottak ki évről-évre, a céhek tagjairól nagyon változó képet mutatnak.

A céh íratok tanúsága szerint Auer András az első céhtag: 1752-ben, a vasas társaság tagja. Ettől kezdve évenként nő a számuk. Bejutnak más céhekbe is. A céhek belül több klasszt különböztettek meg. Minden mester be volt osztva valamelyik klassziba. A legények szintén.

1774-től külön klasszikusba vannak felvéve azok, akik „Tzéh kívül üzik a Mesterséget”. 1778-tól 1800-ig a céhek kívül állóknak utancéki közelebbi meghatározását találjuk. Céhek kívül állóknak: asztalosok, kerékgyártók, szabók, szíjgyártók, nyergesek, vargák, üvegesek, kőművesek, festők, gombesimálók, kalaposok, pékek, esztergályosok, rézművesek. Céhek belül vannak: tubáktörők, szácsók, kovácsok, kötélverők, bádigosok, órácsok, lakatosok, puskacsinálók, timárok, eszmakészítők, cipőcsinálók.

A céhíratok nyelve

A céh klasszifikáció kiállítása, a nevek bejegyzése, a mesterek osztályokba besorolása, általában minden írásbeli dolog a céhmesterek részéről megfelelő értelmű feltevéssel. Megtörtént (1789), hogy „mivel a Classificationba sok hibák találtak, a Magistratus pedig a Mester Emberek facultasait nem egészen esmér”, a klasszifikációt javítás végett visszavonták.

A céhmesterek a klasszifikációt rendszeres magyar nyelven készítették. Azaz magyarul volt a céh neve, a mesterek neve, az aláírás mind a magyar, mind az idegen ajkú s nemzeti nyelvű mestereknek. Kivétel azonban több ízben fordult elő. Talán maga a céhmester vagy egyáltalában nem tudott, vagy alig tudott magyarul írni (habár beszélt magyarul). A klasszifikációt tehát német nyelven írja rendszeres latin, de elég gyakran gót betűkkel (1784-85). Különösen gyakori ez az eset a cipőkészítőknél s a szabóknál (Classification der bürgerlichen Schuhmacher und Schneider Meistern) vagy „Classification uneres Ehrsameu Band Werke, deren Bürgerlichen Schuhmacher und Schneider Meistern”. Külön csoportot alkotnak az úcsok és kőművesek „Klassification der Maurern und Zimmermeistern”.)

A céhek belül is szorosabb elkülönítést tapasztalhatunk a németek s magyarok között. Ilyen bejegyzéseket találunk u. i. „német úcsok és kőművesek”, „német szabók és suszterek”. Hogy ezek a megkülönböztetések nem csupán alak formáságok, azt mutatják a német hangzású nevek. A név és nemzetiség igen sok esetben fedt egymást. A század végén e céhek is vesztenek merevségükből. A „német úcsok és kőművesek” közt magyar mester is van. A „német szabók és suszterek” közt szintén találunk magyar mestert (1798).

A klassziba sorozott mesterek mellett ott találjuk a legényeket is ugyancsak klasszikusba sorozva. A mesterek után olykor külföldi bejegyzések vannak: „maholnap arra szorul, hogy másoknál legényképen szolgáljon”, „gyermekével dolgozik”, „betegsége miatt mesterségét nem üzi”, „csak fischer”.

A német nevek helyesírása

Mind a Matricula Civium, mind a klasszifikációk helyesírására vonatkozólag azt jegyezhetjük meg, hogy a nevek leírása csak nagyon ritka esetben

Lényképeréshez!
UJ IZSÁK FILM
A LEGJOBB MINŐSÉG MINDEN TEKERCSRE GARANCIA
KAPHATÓ AZ IZSÁK ÜZLETEKBE FIOKOK MINDENÜTT
26° Sch. 6-9 es 8 FELVÉTELES TEKERCS
128

fordul elő hibátlanul. Ugyanazon névnek kétszeri bejegyzése ritkán egyező. Elírási hibák nemcsak a német mesterek által német nyelven kiállított iratokban vannak nagy számmal; még gyakrabban fordulnak elő a magyar mesterek vezette iratokban. Ennek magyarázatát ama körülmény adja, hogy mindkét bejegyző auditiy munkát végezt: úgy írta, ahogy hallotta: fonetikusan. Néhány nevet említünk csupán, mint bizonyoságot az előbb mondottakra: Blatz — Platz — Platz; Ben — Bem — Behm — Böhm; Tiring — Thyring — Tirring; Bäck — Pek — Pech; Litsman — Litzman — Litschman — Licsman.

Összefoglalásul a következőket mondhatjuk: A század elején megindult a külföldiek áramlása Magyarországnak felé. A nyugati Magyarországon meglepedésével nemcsak az ország nyert, hanem Debrecen is.

A város magyar lakossága szempontjából a németiség meglepedése nem jelentett semmi veszélyt. A beszivárgott réteg a polgárság iparosrétjét gyarapította. Saját ismeretét, ügyességét, szorgalmát önzetlenül becsatolta menedéket adó városa szolgálatába.

De nem jelentett veszélyt számárányánál fogva sem. A magyarság nagy tömegében vezetőszerepet nem vihathott ki magának. Az azonban kétségtelen, hogy ténykedésük Debrecen iparban nyom nélkül el nem tűnhetett.

KATICABOGARKA

Reng a fűszál, leng a szél. Isten tudja, mit beszél? Kis bogárka messze tart, Azt se kérdi, lesz-e part? Nagy a világ árka! Mikor áll meg, hol talán? Megy a fűszál oldalán Katicabogárka.

Kapaszkodik. Egyremegy. Kerti rögre, hegyre megy. Holdas este, napvilág: Picike a nagyvilág, Csepp harmat a tenger... Száz irányban robot ár, Füre törtet a bogár, Egretör az ember.

Mennyi remény! Akarat! Elindul a bogarat: Kerti pálya, zöld a tér, Ha lepottyan, földet ér, Ujrakezdli, járja, Ha a fűvet letöröm, A másikon új öröm Ezer títka várja.

Reng a fűszál, Ne regéll! Közleg az öreg éj. Azt se kérdem: éled-e? Szegény magyar élete Elapadó árok. Előttem a nagy hegyek... Vagy nem megyek, vagy megyek. Semmire se várok.

Magyar élet mire vár? Tenyergemben a bogár. Önmagamot atatom, Őszl zene... hallgatom: Lomb veti az árnyát. Tart a bogár heverőt; Hadd mutassa az erőt, Megújom a szárnyát!

Reng a fűszál, leng a szél. Repülj álom, szent a cél! Hull az éj! Uj akadt! Szélynyitom az ujjakat, Kinyitlak a zárka. Örök-ítját teremem... Repülj, repülj, szerelem! Katicabogárka!

LISZT NÁNDOR.

Németh Garage

autó, motorkerékpár és műszaki cikkek szaküzlete.

Olcsó motalkó és olaj

FISK

gummi körzetképviselete.

Személy és teherautó fuvarozás éjjel, nappal megrendelhető.

Miklós-utca 49. Telefon: 17—71.

Életbevágóan

fontos orvosi könyvek asszonyok és anyák részére

A nő a változás korában — Egy tapasztalt nő- orvos megfigyelései és gyakorlati tanácsai. Írta: FÖLDES LAJOS dr. főorvos. ÁRA: P 2.60

A fiatal anya — Orvosi tanácsok fiatal asszonyoknak. ÁRA: P 2.60. — Ez a gazdag illusztrált könyv tartalmazza mindazt, amit a fiatal anyának szülés előtt és után, valamint a csecsemő ápolásáról tudnia kell. Írta: FÖLDES LAJOS dr. főorvos.

A női betegségekről Megelőzés, védekezés, gyógyítás Egészséges és beteg nőnek egyaránt fontos! E munka az összes előforduló női megbetegedésekkel foglalkozik. Írta: FÖLDES LAJOS főorvos. ÁRA: P 3.40.

Az elhízás és soványító gyógyeljárások.

Dr. LUKÁCS PÁL szakorvos Rövid kivonat a gazdag tartalomjegyzékből: A normális emberi test. — Az elhízás létrejötte. — Az elhízás okozta belső elváltozások. — Az elhízás különleges típusai. — Miért hizunk? — Miért fogyunk? — Az elhízás megelőzése. — Az elhízás gyógykezelése. A fogyasztás módjai. — Vizsgálóeszközök eljáráskor, stb., stb. 14 ábrával ÁRA: P 2.60.

A nő és a férfi kozmetikája

Mit tegyek? Mit ne tegyek? ha szép akarok lenni. Írta: dr. MEZEY KÁROLY kozmetikus, bőrorvos. ÁRA: 2.60 P.

Fenti művek beszerezhetők a Debreceni Ujság fiókiadóhivatalában, József kir. herceg-utca 2. szám.

Autóját, traktorját, motorkerékpárját

Postarik-nál

Javíttassa. Nyíl-utca 15.

A református templomokban:

Nagytemplomban délelőtt 10 órakor prédikál Kolozsváry Kiss László, délután 5 órakor dr. Farkas Ignác, Kistemplomban délelőtt 9 órakor Molnár Ferenc, 11 órakor Baja Mihály, 5 órakor dr. Farkas Pál, Kosuth-utcai templomban délelőtt 10 órakor dr. Soós Béla, délután 5 órakor Siposs Imre, Árpád-téri templomban délelőtt 10 órakor dr. Danesházy Sándor, délután 3 órakor Márki Kálmán, Ispótlány-templomban délelőtt 10 órakor Uray Sándor, délután 5 órakor Kiss Ferenc, Homokkeri délelőtt 10 órakor Kalas Ferenc, délután 3 órakor Hegyi Tibor th, Kerektelep délelőtt 10 órakor Kájas Ferenc, Nyilastelep délután 3 órakor Papp Imre, Csapókeri délelőtt 10 órakor dr. Farkas Pál, délután 3 órakor dr. Danesházy Sándor, Szegényház délelőtt 10 órakor Lukács László, Tégláskert délután 3 órakor Kulcsár Lajos, Wolaffka-telep délután 3 órakor Csiky Pál th.

A római katolikus templomban:

Vasárnap, Rendes vasárnapi szentmiserend. Misék a főoltárnál reggel 6, 7, 8, 9, fél 10, háromnegyed 12 és fél 1 órakor, 8 órakor piarista mise, fél 10 órakor nagymise, utána szentbeszéd. Utolsó mise fél 1 órakor. Délután szentolvasó és litánia. — Szent István király ünnepén Rendes ünnepi szentmiserend, Misék a főoltárnál reggel 6, 7, 8, 9, fél 10, 11, háromnegyed 12 és fél egy órakor. Fél 10 órakor nagymise, utána szent beszéd. Utolsó mise fél 1 órakor. Délután szentolvasó és litánia.

A görög szertartású római katolikus templomban:

Vasárnap, Rendes vasárnapi szentmiserend, 7 órakor reggeli istentisztelet, 9 órakor latin szertartású katonamise, 10 órakor nagymise és prédikál Fodor Antal segédlelkész. Utolsó mise fél 12 órakor. Délután vespernye. — Szent István király ünnepén, Rendes ünnepi szentmiserend, 7 órakor reggeli istentisztelet, 9 órakor katonamise, 10 órakor nagymise, szentbeszéd mond Fodor Antal. Utolsó mise fél 12 órakor. Délután vespernye. A 10 órai nagymisere ezúton hívja meg a hatóságokat az egyház vezetősége.

Az evangélikus templomban:

Vasárnap, augusztus 19-én délelőtt 10 órakor istentisztelet, Predikál Poputh Viktor lelkész.

Debreceniek az országos Frontharcos találkozón

Az Országos Frontharcos Szövetség kezdeményezése folytán minden év októberének első vasárnapján az ország minden tájáról találkozóra jönnek össze a megmaradt élő frontharcosok, Esztendőük óta október első vasárnapja az élő frontharcosoké, amikor is fegyelmezett, hatalmas ünnepség keretében emlékeznek és emlékeztetnek a nagy világhérségs hős halottaira, trianoni megsemmisítettségünkre.

Az idén megrendezendő Országos Találkozó határozottan fogadják az országos frontharcosok, A találkozóknak különös értéket és súlyt ad az a tény, hogy az 1929. év októberében megalakult Országos Frontharcos Szövetség, október havában érkezik el fennállásának és működésének ötödik évfordulójához.

Minden esztendőben a fényes és hatalmas keretek között megrendezett országos frontharcos összejövetelek országos események szoktak lenni.

A szövetség egyes alakulatai már most érdeklődnek, hogy mikor és milyen keretek között zajlik le az idei találkozó. A kérdésközlésre a Szövetség Országos Elnöksége egyelőre általános tájékoztató közli, hogy az október első vasárnapján megrendezendő hatodik frontharcos találkozó előkészületei megkezdődtek.

E bejelentéssel kapcsolatban az Országos Elnökség már most felhívja a helyi alakulatok vezetőseit, hogy saját hatáskörükben is tegyék meg a szükséges előkészítő intézkedéseket, hogy az idei VI-ik Országos Találkozó úgy külsőre, mint belső tartalmánál fogva méltó legyen Magyarország legfényesebb társadalmi szervezetéhez, azaz az Országos Frontharcos Szövetséghez.

Vasárnapi írások

Kovássy Kálmán írja:

Mikor még vidéken ritkaság számomba ment a telefon, ha fölhívtak, bizonyos fokú lámpalázt kaptam, úgy éreztem magam, mint aki podiumra lép, feltétlenül szellemes dolgot vár a hallgatóság... mit is mondjak hát? Rendesen te voltam főzve, amikor felhangzott a halló s jelentették, hogy a nagyszógos urat kériük ide vagy oda. — szellemesen bevadásztam: igen már jön is! — Ma hasonlóan lámpalázt kaptam. Székkel kiadtak meg és kértek, beszéljek egy percig. Egy perc ugyan sok idő, ha arról van szó, hogy parancs-szóra szellemeskedjünk: viszont nagyon kevés ahhoz, hogy valamit mondjunk. Nem tudtam, mit tegyek, illetlen voltam, nem fogadtam el a kívánt helyet, bícsáztam, elmentem a szerkesztőségbe. Pedig tulajdonképpen mégis van miről beszélni, még így uborkaszegényen is, nem is kell a hápogó kacsá kénevel illusztrálni, mert amit mondani fogok, meglel a valóságnak. Hogy nyáron nincs mozgalom, akció?... Dehogy nincs, télen vetetjük el a magot, most szedjük a legzebb nyári gyümölcsöket. Ezek a gyümölcsök ott piroslanak azokon a gyermekarcokon, amelyek a Nagyerdő árnyas fái alatt élvezik a jó szívek megnyilatkozását, a nyaratlást.

Többször voltam tanúja az ebédeltetésnek, apró lányok, lányok kiscsib-nagyobb bögrével, tányérral katonás sorban állva várják a pompás ebédet. „Óh, Jézusom, légy vendégünk!”... rövid ima után kezdődik a kiosztás, mindenki annyit kap, amennyi az ő edényébe fér; mi az, hogy amennyi fér: egyszer, kétszer, háromszor megismétlik s ebéd végen diadallal mutatják lelt kis gyomrukát s megköszönve az ebédet, jobbra-balra lepihennek, mert az a jel-szó, hogy aki nem pihen, nem jó gyermek! Az eredmény meg is látszik a piros kis arcokon: bar-látszik a piros kis arcokon: mind ahányra szálltak, megerősödtek mind ahányra van, testileg, lelkieg. Egészen meglepő dolog volt, hogy egy kislány egyszerre csak előáll és olyan halás köszönőbeszédet mond az éppen ott lévő főispánnak, hogy csak nagyot néztünk. Kérdésünkre, hogy honnan tanulta, az volt a felelet: most találta ki, mert érezte, hogy halával tartoznak a grófnak, aki az ő boldogságának megteremtője. „Nagy Istvánból pap lesz, akarki mel-lássa!”... Gyönyörű rend, pompás ellátás mindkét nyaratlato csoportban.

A Nagyerdőn a gyermekekét festéggel táplálják, hogy ellenálló-képességüket fokozva, könnyebben bírják a hideg telet. A Nagyerdő ellenkező részén, az egyetemen pedig szellemi csemegékkel traktálják a jelentkezőket, olyan előadásokkal, amelyek híres professzorok ajkán csendülnek fel, olyan előadásokkal, amelyeknek meghallgatására előjönnek messze idegen-ből barátaink, jóakaróink s tőlünk függ, hogy a tudományos dolgo-kon kívül kellemes emlékeket is vigyünk magunkkal. Lássuk őket szívesen, nyújtuk nekik azt, amit könyvből nem lehet megtanulni, ami nyomatva nincs, amit csak szeretetünkkel és szívünkkel, minden jóérzésünkkel kérjük, fo-gadjanak szeretetükbe és őrtsék meg a mi bús magyar sorsunkat. Mikor a csokorba kötött magyar árványhaját otthonukban lengeti a szél, érezzék ezt a mi sóhajá-sunknak, érezzék, hogy nekünk megerő barátokra van szükségünk, hogy bánatos sóhajásunk mielőbb „Allelujára” változzék! Egyébként az egyletekben most pihenés van, gyűjtjük az erőt, szőjük a terveket; nagy lépések-közélednek a tél és megint annyi lesz az éhez és ruhátlan. Na de most már nagyon hosszú lett az egy perc, bocssássa meg, hogy türelmet ilyen sokáig igénybe vettem, az én illetenségemért maga kapott büntetést. Ezután majd szerényebb leszek!

Beszámoló a legújabb debreceni sportról

Sporthorgászok ülnek hajnalonként a Csolnakázótó partján — Legenda a lochnessi szörnyekről — Hogy lehet halat fogni Debrecenben?

(Debreceni Ujság tudósítójától) Debrecen a sportok városa! — hirdeti újság és katalógus, idegenforgalmi nyomatvány. S valóban, amikor a debreceniek télen si-elnek ott, ahol tulajdonképpen nem lehet szelni és base-ball-t játszának a zsbvásári gyepen, amikor vannak lelkes golfozók, akkor teljesen lehetetlennek látszik, hogy elfeledkezzünk a horgászatról, ép Debrecenben ahol, ugyebár, nincs víz és ennek következtében nincs hal sem. Mégis, aki kijön a cserkészek Csolnakázó tóvárára, elámulva láthatja, hogy Debrecenben tekintélyes horgász-sport virágzik. A cserkészek ugyanis tavaly halakat telepítettek a tó vizébe s ezek a halak — állítólag — annyira megnöttek, hogy ma már érdemes érettség néhány órát üldö-gélni a tóparton. Így aztán nem lehet csö-dálkozni rajta, hogy hajnalonként olyan kép elevenedik meg a gyanatlan arra já-ró előtt mintha valami bűbajos angol regény lapjai tárulnának fel, vagy az an-gol vicclapok karikatúrái elevenednének életre. Oh mert a parton, bokrok alján és vizek szélén ifjak, vének ülnek és hálós komoly arccal hosszú boton még hosszabb spárgákat áztatnak a vízben. — Mí a hideglelést ülnek itt? — kérdi egy széken arra haladó gazda hangos szóval. — Pszt! Pszt! — hangzik a bokrok mögöl sok kigyó sziszegés — Ne ordítson a báci, mert elmegy a hal. Melletünk valaki dühösen, de csendesen morog: — Jól kezdődik a mai nap is — Ez a pali eldumolja előlünk az összes halakat. Amikor a hal pedzi... Mellesleg még hajnali három óra van, de a horgász népség azt állítja, hogy ez az alkalmas idő, mert ilyenkor éhes a hal, ilyenkor pedzi a horgot. Valóban a víz színén már mozog is a dugó. Körötte aprókat gyűrűzik a víz. — Pedzi már! Pedzi! — lelkesül mellet-tünk egy horgász. Ugyanekkor azonban a közeli vasúti töltésen egyik tolató moz-

donyról két stentori hangu vasutas ordít le a földön kuporgó halu: — Viszi már a horgot! — Kuss! — üvölti vissza a horgász. A következő pillanatban a dugó körüli megszűnik a gyűrűzés. A Hal (Nagy ír-val írva) menthetetlenül elment, boldo-gabb és csendesebb vizekre. Hajnali négy órakor még senki sem fogott semmit, legfeljebb a bot végét. Ugyanekkor azonban autón megérkezik egy lump kompánia. Valahonnan a város-ból jöttek. Felköltik a közismert Kapusi bácsit, a Csolnakázó tó hűségese öret és nem kevesebbet akarnak, mint motorozni. Pár perc múlva vad berregéssel szeli a vizet a cserkészek vasból készült moto-ros csolnakia. Benne fél cigány-banda huz-a a Rákóczi-indulót és két borizú bariton énekl benne a Giovinezzát, a motorost pedig úgy kíséri a horgászok átka, mint a kopogó jégeső. Mikor már az összes ha-lak ismeretlen helyre távoztak a horgászok közeléből, a motoros csolnakról egyik ba-riton tulajdonosa, úgy ahogy van, fekte-szalonruhában, tejest ugrik a vízbe, majd prüszköl egyet és angyali naivsággal csak ennyit kiált a horgászok felé: — Fogjanak ki engem, ha tudnak! Az ötkilós lochnessi szörny A hajnali idillnek ezzel vége is. Most már kezdődhetik a komoly munka, vagyis a horgászás. Kapusi báci körül járja a tavat és mindenkitől, aki botot látogat a vízbe ha-játja a 40 filléres tarotát, mert egy fél napra ennyit kell fizetni a horgászatért. A jegyre még rá van írva az is, hogy a 15 centinél kisebb halakat vissza kell dob-ni a vízbe. Az a kérdés csak, hogy vannak-e egy-általán nagyobb halak 15 centinél? Itt a horgászok között ugyan legendák járnak arról, hogy egy derék borbély mester ott kilós pontyot fogott minap hajnalban és egy postás visszajött egy akkora halat, hogy még a horgot is elgörbítette; de ezeket a mesebeli állatokat — rossz

Szobafestő Mázoló és Tapétázó MUNKÁT OLCSON KÉSZÍTI SZEKERES TESTVÉREK FESTŐ VÁLLALATA DEBRECEN, HOMOK UTCA 122. SZ. TELEFON: 13-19.

nyelvek szerint — csak úgy látták a debreceniek, mint a skótok a lochnessi szörnyet. A jelenlévő 20-25 horgász esküvel állítja, hogy fél kilónál nagyobb halat még nem fogott eddig.

Ahun a nagy hal! A másik verzió viszont úgy szól, hogy igenis vannak nagy halak, de érteni kell a horgászhoz. A nagy hal nem éhes, nehezen kapja be a horgot. Ezenkívül megfelelő horgászfelszerelés is szükséges. Egyik debreceni örnagy, aki például szem-vedélyes horgász s ehhez képest kitűnő eszközökkel is rendelkezik, nap-nap után négy-öt kilós halakat fogott ki a tóból. Az utóbbi feltevés támogatására hirte-len megcsobbant a víz. — Ahun a nagy hal! — sugja valaki szent áhitattal. Valóban egy hatalmas jószág vetette fel magát a vízből. A horgászok viszont keserű humorral mondják: — Eljött megnézni, mit csinálnak a horgászok! Tengeriháború a csolnakázók és a horgászok között Dél tájra azért itt is ott is látni már egy egy meglegedett arcot. Apróbb és na-gyobb halak vannak felfűzve hosszú spár-gákra és akad olyan is, aki ötven apró ha-lat szedett össze. Persze mindez megfelelő drukkók és átkok kíséretében történt. Az átkok többnyire azokat illették, akik csolnakal merészkednek ki a vízre és „elkergették” a halakat. Tudni kell ugyan-is hogy a horgászok és csolnakázók kö-zött állandó heves viták folynak, mert az előbbiek horgászni akarnak, az utóbbiak pedig csolnakázni. A két foglalkozás pedig sehog sem fér össze, mert egyik zavarja másikat. A Csolnakázó tó vezetősége az állandó hatásköri vitákat talán úgy szün-tethetné meg, ha a horgászok számára előrekesztené a tó gáz-gyár felőli sarkát. Ugyanis ott van a legtöbb hal és a csolna-kázók nem zavarnák a horgászokat. Ha egyelőre nem is lehet dús zsákmányt fogni a tavon, a cserkészek mindenesetre elérték céljukat. A debreceniek egy részét megtanították egy nemes, szórakoztató, cserkészies sportra, amelynek lesz jövője. Mert az idő telik és jövőre — ha Isten segít — megnőnek a halak. Jelenleg ugyanis egyedül csak ez a re-mény élteti az összes debreceni sport-horgászokat.

Rövid idő alatt 12.000 példány fogyott el e könyvből! A MODERN HÁZASSÁG. A házassá-lé képe a lélekorvos objektív szemüvegé-n át tekintve. Minden jegyesspárnak, min-den férj és feleségnek olvasni kell e művet! Írta: dr. WILHELM STEKEL tanár. Fordította és jegyzetekkel ellátta: dr. GARTNER PÁL.

Rövid kivonát a tartalomjegyzékből: Félelem a házasságtól. — Az elvesztett szabadság. — Szabad házasság és nem szabad szerelem. — Vannak-e boldog házasságok. — Fehér házasság. Csúló-dott szerelmesek házassága. Általános gyónás a házasság előtt. — Meddig me-het az őszinteség a házastársak között. — Féltékenység. — A házibarátság. — Há-zasság kölcsönös szabadságzáraddal. A gyermekprobléma. — A flört. — Öre-gedők házassága. — Házasság hűség nélkül. — Az anyós-probléma stb. stb. ÁRA: P. 3.—

Aktuális könyvudonság a mai ember számára! Dr THURZÓ JENŐ egyetemi m. tanár: AZ IDEGESSEGRŐL. Az is-mert kiváló magyar tudós e könyvét az ideges emberek számára írta. Ezen ki-tűnő munka minden ideges embernek értékes tanácsaival segítségére szolgál. ÁRA: P. 3.—

NINCS TÖBBÉ FEJFÁJÁS! Fejfájása, migrénje örökre eltűnik! Olvassa el d: STEKEL VILMOS, a világhírű ideggyorvó kitűnő könyvét: A FEJFÁJÁS, MIGRÉN és egyéb ideges fájdalmak. ÁRA: P. 3.— Fentli könyvek kaphatók a Debreceni Ujság fiókiadóhivatalában, József ktr. hereceg-utca 2. sz.

Abbazia Palace Hotel Bellevue

Közvetlenül a tengerparton a strandfürdő átellenében. Leszállított pensióárok. Hosszabb tartózkodásnál és családoknak kedvezmény. Teljes pensí összes mellékköltségekkel már napi 11 pengő-től. Pengőbefizetés. Felvilágosítás és szobarendelés Budapesten, az állandó irodában: Carlton-szálló (Te fon: 889-70).

Mim... Haj, r... Néplö... Ezer... Meg... Ide-... Dülön... Vonat... Augu... Szóra... Anyju... A lev... Pesti... Reng... Mind... Ezer... Ezt is... Tagja... A szabad... nébbé válnak... református le... fiz napk... Nagyserén... nagycseréi is... konferencián... az alábbi mű... fiatal teányol... beszélésre. M... jelentkezi... déli 12 óráig... kétsz... hivatal... Az egyes... déli 10 ó... Nagy István... körök felada... „Az angol n... délután „A... Uray Sándor... sam és en’... munkalehetős... vér: 22-én... Sándor, dél... éje’’, Nagy... leányunká’... leány — falu... 24-én délelő... 10-s: 24-én... kőrü’’, Cs... délelőtt „A... délután „A... Hlona, délu... dr. Soós Bé... lémi’’, Szóó... csoraszórtássa... Részvételi... 20 fillér. Cs... a nagyallo... ház (DMKE)... naponta 8... kitélé: 8 óra... és 18 óra 10... 27 p. és 22... vissza váltva... Pénzbü... tejc... Fekete... Trencsény... sítás vétsé... ügyesség... tetek, me... ötvennégy... adja át N... tulajdonos... adott egy... Nagy Laj... vételét, s... a nyugtár... tanúképen... ban kiderí... ceni törv... foglalkozo... vadlottak... védekezett... a hamisít... körülmén... Györgyöt... harmine... ítelet jog... csányivel... próbálótör... Fős... Előadás... holnap... 8,15 és... het mer... 5...

Haj, regő-rejtem.
Néptömegem ejtem...
Ezer vonat fut a testen,
Meg sem áll, csak Budapesten.
Megy a tömeg, ámul,
Ide-oda bámul,
Dülöng ülve, tolong állva,
Vonategyje prolongálva...
Augusztusi estén
Szórákok Pesten
Anyjuk is, de főleg apjuk:
A levapot tőle kapjuk...
Pesti utca foltos,
Rengeteg a boltos:
Mind a kettő kap az áruból,
Ezer árut a bazárban,
Ezt is, azt is ráruháznak
Tagjai az áruházaknak...

(LISZTIUS)

**LEANYKONFERENCIA
A NAGYCSERÉN**

A szabaddan tartott táborozások egyre kedveltebbé válnak a cserkészlet révén. Most a debreceni református leánykörök együttesen rendeznek egy tíz napig tartó lelki-terti üdülésre szánt táborozást a Nagycserén. Az állandó résztvevők hálójába a nagycserei iskola helyisége, de részt lehet venni a konferencián egyes napokra is. Augusztus 19-29-ig az alábbi műsor szerint változatos előadásokban a fiatal leányok problémáinak egész sora kerül megbeszélésre. Még csak annyit jegyzünk meg, hogy jelentkezők mind a részvételt megelőző napon délután 12 óráig a Széchenyi-utca 4. szám alatti lelkiészri hivatalban lehet.

Az egyes napok sorrendje: 19-én, vasárnap délután 10 órakor megnyitó istentiszteletet tart "Nagy István lelkes, délután "A református leánykörök feladatai", dr. Révész Imre; 20-án délelőtt "Az angol nő vallásos világa", dr. Farkas Pál, délután "A debreceni ref. leánymunka múltja", Uray Sándor, 21-én délelőtt "Krisztus, az élettársam és én", dr. Farkas Ignác, délután "A nő munkalehetőségei a gyűlékezésben", Erzsébet testvér, 22-én délelőtt "Kisértekek", dr. Dancsházy Sándor, délután "Milyen legyen a leánykör vezetése", Nagy István; 23-án délelőtt "A francia Svájc leánymunkái", dr. Illyés Endre, délután "Városi leány - falusi leány", Kardos Lajos, Hajdubogos; 24-én délelőtt "A válság és a váltáság", Szele Miklós; 24-én délután "Lelki munka falusi leányok között", Csiba Margit (Hajduböszörmény); 25-én délelőtt "A kisgyermek vallásos világa", Gergely Ilona, délután "A leánylélek útja Krisztus felé", dr. Soós Béla; 26-án délelőtt "Tanonclányok problémái", Szócs József, délután istentisztelet úrvacsoraszussal; dr. Soós Béla.

Részvételi díj 20 fillér, étkezéssel együtt napi 1 P 20 fillér. Csoportos indulás vasárnap, 19-én reggel a nagyállomástól 8 óra 10 perc, gyalogosok a Népház (DMKE) elől reggel 7 órakor. Vonatárak naponta (nyírábrányi vonal, Kondoros megálló) kifelé: 8 óra 10 perc, 12 óra 30 p., 14 óra 15 p., és 18 óra 10 perc, befelé: 11 óra 10 p., 16 óra 27 p. és 22 óra. Utiköltség III. o. 30 fillér, oda-vissza váltva (két napra érvényes) 52 fillér.

Pénzbüntetésre ítélték a földesi tejcarnok alkalmazottait

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
Fekete György sárvási vajmestert és Trecsenyi József napzásmos okirathamisítás vétségével vádolta a debreceni királyi ügyészség. A két ember ellen feljelentést tettek, mert Fekete átvett Nagy Istvántól ötvenéves pengő készpénzt azzal, hogy azt adja át Nagy Lajosnak, a földesi tejcarnok tulajdonosának. Fekete átvette a pénzt és adott egy hamisított nyugtát, amelyben Nagy Lajos aláírásával elismerte a pénz átvételét, sőt Trecsenyit rávette arra, hogy a nyugtára írja alá Nagy Lajosné nevét, aki tanúképen szerepelt volna. A végén azonban kiderült a turpisság és az ügy a debreceni törvényszék elé került, amely tegnap foglalkozott a dologgal. A főtárgyaláson a vádlottak beismerő vallomást tettek s azzal védekeztek, hogy könnyelműség vitte őket a hamisításra. A törvényszék az enyhítő körülmények figyelembe vételével Fekete Györgyöt ötven, Trecsenyi Józsefet pedig harminc pengő pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős. Az ítélet végrehajtását Trecsenyivel szemben a törvényszék három évi próbafélre felfüggesztette.

Urania

Nagy ünnepi műsor!
1. IDA REGÉNYE
Fősz.: Agai-Turay-Jávör Pál
2. A REPÜLŐ ARANY
Fősz.: Kabos-Kertész Gábor.
Előadások kezdete: ma, vasárnap és hétfőn Szent István napján: 3, 5.40, 8.15 és 9.15 órakor, de folytatónak be lehet menni a filmek kezdeténél: 3, 4.20, 5.40, 7, 8.15 és 9.15 órakor.

ZOKON NE ESSEK...

Országos Szivarnap

avagy:

egy füstbe ment terv a dohányünnep alkalmából

Mint ismeretes, az Országos Szivarnap összes dohányosaink kedélyét felajzotta. Mindenki készül a cigaretták és szivarok ünneplésére. Kiküldött munkatársunk is elkészítette tervét, hogy mielőtt végleg megszokná róla, egy utolsó dohányünnepet üljön.

A bucsu-ünnepély programját alábbiak ismerteti.

1. Zenés ébresztő. Előadja a „Levente” zenekar. A díszfelvonulást 100 drb. nicotex-es Levente vezeti be, majd a nicotinosok szíjre következnek. Ez alkalmából behívót kapnak azok a Leventék is, akik jelenleg téli ruháim szivarcsépeiben, az íróasztalom lomos fiokjában, vagy egyéb nyaralóhelyeken tartózkodnak.

2. Reggel 9 órakor tíz tagú Extra-küldöttség a Csapó-u. 4. sz. alatti Városi Zsálogház helyiségébe vonul, ahol mind a két cigarettatárcát kiváltja s ezeket diadalmenetben elhozza lakásomra.

3. Délelőtt 10 órakor a verpeléti és rétháti Fülér-vonatok fogadtatása. (Rendezőségünk minimo calculo 20,000 szivar érkezésére számít. A szivarokat részint magánháznál, részint a Piac-utcai tözsdékben kívánja elhelyezni).

4. Délelőtt 11 órakor. Országos szivar, cigaretták és pipadohány-kongresszus a Regalia Media fővédnöksége alatt. Tárgysorozat: 1. Elnöki rágyújtás, 2. Faintosi jelentés, 3. Memorandum a közönséges és nicotexes termékek egyenjogúsítása érdekében, 4. Tervezet a „Balkan” színvonalának emelésére, 5. Esetleges rágyújtások.

5. Egyiptomi, török, albán és macedon vendégek bevonulása. Idegennyelvű üdvözlő

beszédet a Sultan Flor, Purzicsan és a Trabuco mondanak. A vendégsereg ezután megtekintti a nagyerdő Pipatőrümot, a Gyufa- és Öngyújtókiállítás, majd kirándulás a Hortobágyra, ahol bemutatják a „Déliháb” cigarettát.

6. Délután 3 órakor Országos Gazdasági Kongresszus a független makrapipák bevonásával. Tárgysorozat: Kapadokhánok seregelmei. Különböző hüvelyek (Modiano, Sempronio, stb.) értékesítése. Monstre küldöttség szervezése ingyenes nicotex kiutalása érdekében. Végül a bagóhátralék elengedése.

7. Indítvány a Máv. vonalain utazó közönség általános dohányosítása (nikotinizáció) céljából. Nemdohányzó szakaszok azonnali beszüntetése. Női szakaszok száma tízszeresére emelendő.

8. Délután 5 órakor nagy sportünnepély a Stadionban. Műsorszámok: Nemzetközi Kapadontó. Ifjúsági sodróverseny. Birokrakelés az olcsóbb dohányfajtákkal. Staféta-fúvás.

9. Szabadtéri játékok. Bemutatásra kerül a verpeléti Bagósbokréta. (A bagólevet a rádió is közvetíti) Utána a kétszáztagú Levente-zenekar és a Pannónia-kórus előadja a IX. Szimfóniát. Vezényel Dohányi Ernő. (Rendezőségünk azért választotta a IX. Szimfóniát, mert sorok írója nyolcat már elfogyasztott, többet azonban nem tudott és így a kilencediket átengedte a nemes célra.)

10. Ejjel 11 órakor Fülér-vonatok elindulása. Lapunk munkatársa a pályaudvari trafiknál végigkutatja zsebeit s minthogy hat fillére még akad, három Leventét leszerződött a nicotinstól...

Lisztius.

Súlyos motorkerékpárszerencsétlenség a Pacsirta-utcán

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
A szombatra virradó éjszaka súlyos motorkerékpárszerencsétlenség történt a Pacsirta-utcán. Bodnár József Csapó-utca 65. szám alatt lakó műszerez motorkerékpárral igen nagy iramban haladt végig a Pacsirta-utcán. Közben azonban még nem tudni mi okból — a motor nekiment egy útszéli fának és felborult. Bodnár magas ívben re-

pült ki az ülésről és olyan szerencsétlenül esett, hogy több helyen csonttörést szenvedett. A mentők vonultak ki a helyszínre és első segélyben részesítették az eszméletlen embert, akit azután be szállítottak a sebészeti klinikára, ahol gondos ápolás alá vették. A motorkerékpárszerencsétlenség ügyében megindult a vizsgálat.

Emlékezés Zajtí Ferenc történetkutató ujfehértói előadására

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
Még hívó érkezett hozzánk. Örömmel tettünk eleget a szíves meghívásnak, hiszen történetkutatói eredményekről hallhattunk ott beszámolót: szóban és képen. Mindig kellemesen emlékezünk vissza az ujfehértói eseményre.

Első, ami megállapítandó, hogy megdől Ujfehértón az „egy proféta sem kedves a szülőföldjében” féle példabeszéd, mert az ujfehértói születésű Zajtí Ferencet rajongó lelkesedéssel vette körül közönsége intelligenciája és polgársága. Bartos László főjegyző üdvözölte a hazakereszt nagyerdőmű tudóst, aki mint gyermekifjú ment el és mint a tudomány kiváló munkása érkezett haza. Délelőtt templomi istentiszteleten bibliaiul a kezében szolgált a szeretet átélő jószágáról. Ha szeretettel kormányoznak a világot, teljes lenne a boldogság a Földön. Az emberek között nem bujdosolna az igazság vértő ládalmával Európa közepén.

A második megállapítás, hogy megdől az ujfehértói játékszínen az a könnyelmű kiszólás: „rokon-talan faj a magyar”. (Mintha bizony új Edenkert kapu nyitak volna meg a Tigris és Eufrates folyók közén fajnok termése számára. Ilyenről mit-

sem tud a Korpus Juris.) Sőt öserejű ázsiai rokonsága van fajnoknak. Zajtí a regét átteltette történelmi talajba és tárodása nyomán felbredünk hős-vérbeli hun-magyar testvériségre: india geográfiai térségem. Ujjab történetíróink, Hóman Bálinttal az élen, az ázsiai kutatások eredményében hisznek is.

Harmadik sikerét az ujfehértói színelőadás a néprajziakban találtuk. Megszólalásig hasonlatos Arany-Jókai típusok a bemutatott diaposítveken. Megerősített nyertünk arra nézve, hogy bejött elődeink kultúrával bírtak. Magukkal hozták ország-szervezésre és megtartásra képesítő testi-lelki erő-ségeket. Avulhatatlan lényesnek kőnek elhagyott ázsiai magyar szigetkehez.

1934 július 22-én tartott tudományos beszámoló zenei szám is volt. Kétezerszáz éves hun balladát és Ósind drámaerőszletet adott elő Népezz Lucia aranykoszorús énekművésznő Thegze Gerber Miklós zongorakísérete mellett. Mindkettőt nyelvünkre fordította Zajtí Ferenc. A művésznő szébbnél szébb magyar dalok éneklésével gazdagította a vetítőképes előadást.

Hivatkozott Zajtí Kőrösi Csoma Sándor nagy ér-

Vigszínház-mozgó

Vasárnap utóljára

Ányos Laci

személyes fellépte, ezenkívül

Hyppolit a lakái

Előadások 3-5-7-9 órakor.

Első előadás mindennap mérsékelt helyárrakkal.

Hétfőől Szent István napi nagy műsor

Angelika nővér

az apáca és gyilkos nő kettős főszerepében

Susanne Marville

megelőzi:

Szökevény vagyok

Egy fégyenc szökevény megrázó drámája.

Előadások 4, fél 7 és 9 órakor.

A helyes napfürdőzés titka a NIVEA

Nivea-Creme: P 0:50-2:00
Nivea-Olaj: P 0:90-3:50
Beiersdorf Vegyészeti Gyár Rt. Budapest VII.

demeire. Szentként tisztelik emlékét — Ázsia földjén. A tizenhét nyelvet ismerő és beszélő székely tudós huszonhárom esztendőig (1819-1842) kutatott ősmagyar emlékek után. Angol és magyar anyagi segélyezés tette számára lehetővé a kutatást. Szegényül indult, de kincsekkel gazdagodott. Anyagi szükségét nem szenvedte; szorgalma, törekvése sikereket értelt; ennek arányában kapta az anyagi támogatást. Magyar nevelőintézetekben alapítványokat helyezett el. (Nagynyeddi kollégium, kézdívársárhelyi katonai nevelőintézet, Szülőközségi iskola, Akadémia.)

Nagy, értékes tudománykörnek Csoma Sándor meglehetősen tisztok, állandó lényt sugározó napja, — híd az európai és ázsiai tudomány horizontján. Nagytisztelői most fordítják angolra Kőrösi Csomának idehaza eddig még nem ismert dolgozatait. A hun-magyarok a kultúra hordozói voltak. A magyar-indiai kapcsolatnak szép emlékeivel találkozunk. A pendszabi egyetem történet-professzora tanítja: „a turáni sziták (hunfajta népek) lettek India nagy templomtervezői és építői”. Csodás épületek ezek a templomok. A mai építkezés alkatrészeit gyakran készítik el. De mi lehetett abban az ősi időben a kitervezés és végrehajtás, a kivétel és díszítés erőművelete? A mai építkezési technikának nem válik szegényére! Sőt!...

Bizonyító erők, az indiai hunfajta népekhez való rokonság következő jelenségei:

- a) az antropológiai típus-azonosság;
 - b) gazdag szókészlet-egyezség;
 - c) az etnográfia anyaga;
 - d) a népművészet bámulatos egyezése.
- A parszik, őstúrán testvérnép tartja a magyarokkal a rokonságot. Vonzalmuk jeléül értékes tárgyakat ajándékoztak nemzeti múzeumunknak. Hunmondánk és adatgyűjtésünk Zajtí Ferencben megerősítőre és hiteles magyarázóra talált, aki a hun-magyar monadok útjából minden kéjt elosztal. „Örök vonások vannak rajtuk, melyeket nem mosnak el az idők hullámai.” Voinovich Géza Arany Toldija értelmezésénél mondja az idézett szavakat s mi átkalimazzuk Zajtí történelmi megállapításaira, aki a kezei közt lévő néprajz „örök vonás”-aival emlékét, benyomást történetét, melyet nem mosnak el az idők hullámai.

Zajtí Ferencben hun-mondánk megerősítőre, adatgyűjtésünk világos magyarázóra talált. Mörzcs Pál (Nagymagyarország 1929 szept. 22.) mi is imádkozzuk: „Isten áldjon, óvjon, vezéreljen és segítsen választott útádon jó Zajtí Ferenc”.

Bökényi Dániel.

A trafikban is árusítsák a bejelentőlapokat

Kaptuk az alábbi közérdekű sorokat: — Igen tisztelt Szerkesztőség! Köztudomású, hogy a lakásváltozások bejelentéséhez szükséges bejelentőlapokhoz hónap elején csak nagy várakozással, sok időtöltéssel lehet hozzájutni. Minthogy ez a helyzet a nagyközönségre igen kellemetlen, tisztelettel kérjük, szíveskedjenek az illetékes ténylezők figyelmébe ajánlani, hogy épen úgy, mint Budapesten, a bejelentőlapokat a trafikokban is árusítsák. Ezzel a magát nagyon igénybevevett hivatal is lényegesen terhelmentesebbé válna. Kiváló tisztelettel: Egy olvasójük.

A debreceni gázgyár 200-300 waggon külföldi gázzal behozatalától szabadult meg

A „Pesti Tözsde” augusztus 15-i száma az alábbi érdekes híradást közli: — Az állami mélyfűtővállalat 1933-ban Debrecen város megbízásából mélyfűtőeszközöket, amelynek eredménye volt, hogy 68 fokos melegvíz tört fel. Az így nyert melegvízzel a város a nagyerdő strandfürdőjét és a kassai úton lévő népfürdőt látja el kőtűnő gyógyvízzel. A melegvízzel egyidejűleg földgáz is került felszínre, amit a város a tulajdonában lévő gázgyárával használ fel. Ezzel évente 200-300 waggon külföldi gázzal behozatala vált feleslegessé. A gáz minősége, a földgáz felhasználása folytán, erősen feljavult, ugyanis a debreceni gáz 6500 kalóriás lett a budapesti 4000 kalóriás gázzal szemben. Ezt a gázt adja Debrecen köbméterenként 22 fillértért a fogyasztóknak, amely ár, a kalóriakülönbséget tekintve véve, lényegesen olcsóbb, mint a pesti fogyasztók által fizetett 22 filleres ár.

Hírek

1934 augusztus 19. Vasárnap. Prot.: Huba, Kath.: Lajos pk. 1934 augusztus 20. Hétfő. Prot.: István k. Kath.: Sz. István k. 1934 augusztus 21. Kedd. Prot.: Sámuel, Kath.: Chant sz. Franc.

Ma a következő gyógyszertára tartanak éjjeli szolgálatot:

„Aranyangyal” Bánó Andor, Piac-u. 50. „Nap” Tolvay Imre, Piac-u. 1. „Tisza” Jónap Aladár, Magoss György-tér 9. „Bocskay” Laassányi József, Cegléd-u. 22. „Árpád fejedelem” Mikes Béla, Csapókeret, Jánosi utca 44. szám.

Rendőrségi telefonszám 20-45. Mentők telefonszáma: 0-4.

Az időjárulás Közép-Európa jórésében tovább tart ugyan, de a Skandináv félszigeten és a Balti tenger környékén még mindig makacsul tartja magát a rossz, szeles, hűvös idő. Ennek következtében a Kárpátoktól északra Lengyelország tájára elég élénk az északnyugati légáramlás és csak lassan melegszik az idő. Hazánkban tegnap szintén elég élénk volt az északi légáramlás és csak 24-26 fokig emelkedett a hőmérséklet.

Ma valamivel erősebb ugyan a felmelegedés, de tartanunk kell attól, hogy vasárnapra némi visszahűlés: kapunk, amennyiben újból élénk lesz az északnyugati légáramlás és a hőemelkedés nem folytatódik. Nagy meleg így tehát nem lesz az ünnepekre, de nem lesz rossz idő sem. Legfeljebb némi átvonuló felhőzetet fogunk kapni, de az esőknek nem sok a valószínűsége. Egy-két kisebb délutáni zápor lehet az északi-északkeleti határszélek közelében. Ha tehát a vízisportolók számára nem lesz különösen jó az idő, a kirándulóknak kellemes lesz és a szabadtéri ünnepségeket nem fogja akadályozni.

PROGNÓZIS: Valamivel élénkebb északi légáramlás, néhány helyen (inkább csak keleten) esetleg záporozás. A hőmérséklet alig változik.

Lapunk legközelebbi száma a Szent István-napi ünnep miatt szerdán reggel a rendes időben jelenik meg.

Hárfaelégia

Jaj, mikor dalra zendül az erdő s lelkünk hárfáján egy húr megszakad: vérező szívvel rójuk az utat és költögetjük a régholtakat!

Leszünk kisérlet nappali mása, melyet szíven üt millió sugár, míg duhaj kedvvel, vadul csak táncol s tivornyán dözsöl tékozlón a nyár.

De halkan az ősz koporsóit ácsol, temetni visztünk új s új holtakat... Oh, jaj, ha egyszer lelkünk hárfáján csak egy kis húr is titkon megszakad!

BALÁZS GYÖZÖ.

Eljegyzés. Varga Lenkét eljegyezte Szóor Antal községi jegyző Balmaújváros. (Minden külön értesítés helyett.)

Házasság. Szilas Magda, Szilas Hugó igazgató leánya és Goldstein Ferenc, az „Elektromosság” rádió szaküzlet tulajdonosa szívesen látják ismerőseiket, barátait vasárnap délután fél 3 órakor Péterfia-u. 31. alatt tartandó esküvőjükön. (Minden külön értesítés helyett.)

Nyolcszáz pengő áru ceruzát vesz a város. Nemrégiben problematikussá vált, hogy a tanyai Állami iskolák fröszér- és papírszükségletét a város tartozik-e fedezni, vagy az állam. Most azután megállapítást nyert, hogy ezek beszerzése a város kötelessége. Minthogy azonban a fedeztetre szolgáló összegből padokat csináltak, egy másik iskolai cél: szolgáló előirányzatból fedezik a szükséges nyolcszáz pengőt.

DEBRECEN VÁROS KÖLCSÖNADJA SZOMBATHELYNEK A „HÁRY JÁNOS” DISZLETEIT

A Szombat helyi Hét igazgatósága nemrégiben prospektust adott ki, amelyben nagy reklámmal csinálta a „Háry János” szombat helyi előadásainak. A debreceni szabadtéri előadásokról azt hirdette, hogy azok sem debreceniek, sem szabadtériek nem voltak. Ugyanakkor Debrecen polgármesteréhez kérték intéztek, amelyben a Hány-díszletek ingyen kitöltséget kéri. Debrecen polgármestere a Szabattai tandísi értekezleten úgy döntött, hogy a díszleteket átengedi a Szombat helyi Hét igazgatósága azonban tartozik a szállítás biztosítás költségeit viselni s az anyagi felelősséget is elvállalni.

Dr. Bajmóczy Endre városi állatorvos a Hortobágyról beköltözött Debrecenbe és lakása Károly Ferenc József-út 5. sz. alatt, István-gözmalomban lesz.

Szabadtéri előadás a Nyilas-telepen. A Nyilas-telepi Nép kör vígjáték bizottsága ma, vasárnap este fél 7 órai kezdettel nagyszabású színelőadást rendez. Színe körül „Fehő Klári” 3 felvonásos dalos népszínmű, amelyet a Nép kör műkedvelő gárdája Dudás József főrendező rendezése alatt ad elő. Személyek: Batári Jánosné, Szabó Zoltán, Ilyés Margit, Nagy Irénke, ifj. Barus Lajos, Reisinger Béla, Szabó Ernő, Boda Ferenc, Kovács János, Sinkovits Gizike, Nagy Jánosné, Veszprémi Gyuszi, Biró Sándor, Harangozó Ferenc, Kökényesi Gábor, ifj. Horváth Károly, Harangozó Ilonka, Cser József, Bugyó Sándor. Műsor után tánc. Beletűdij nincs.

Felmentették hamisítvány vádjáról. K. Szabó József magyarhorvodi földművelés ellen hamisítvány bűntette miatt indult büntető eljárás a debreceni ügyészségben. A vád szerint K. Szabó 1931 szeptemberében N. Szabó Kálmán és Madarász György polgári perében állítólag hamis tanúvallomást tett. A tegnapi törvényszéki főtárgyaláson nem bizonyult valónak a vád és ezért a törvényszék K. Szabót jogerősen felmentette a vád alól.

Hazai Általános Biztosító R. T. és Kisbírtokosok Biztosító Intézete R. T. irodáját Hatvan-u. 11. szám alól Piac-utca 28/C. I. em. alá helyezte át.

A szilva fejlődését ismerteti a Növényvédelem és Kertészet legújabb száma. Cikkek közöl meg a helyes permetszésről, a permetszőgépek megválasztásáról, a darazsak irtásáról, a rágómozgás készítéséről, és raktározásáról, a rációmozgás készítéséről, a nitrogéntrágyázásról stb. A két dűsan illusztrált lapból egy alkalommal díjtalanul küld a Növényvédelem kiadóhivatala (Budapest, Földművelésügyi Minisztérium, V. ker., Kossuth Lajos-tér) e lapra való hivatkozással mutatványszámot.

Sósavat ivott egy fiatal leány. Ujvárosi Juliánna tizenkilenc éves leány, aki a Csapó-utca 80. szám alatt lakik, tegnap délelőtt nagymennyiségű sósavat ivott. A mentők kiszállították a klinikára. Tettét valószínűleg szerelmi bánatában követte el. A rendőrség csak ma fogja kihallgatni a súlyos állapotban levő öngyilkos leányt.

Gyümölcs hámozáshoz

csak rozsdamentes acél késeket használjunk. Kapható FRICK finom acél áru szaküzletében, Ferenc József út 27.

Szeptember 4-én tartják meg az őszi híd vásárt. Dr. Fabinyi Tihámér kereskedelmiügyi miniszter értesítette a várost, hogy az őszi hortobágyi híd vásárt szeptember 4-re engedélyezte. Ugyanakkor értesítést küldött, hogy az ez időre eső heti vásár nem tartható meg. Dr. Vásáry István polgármester most az elsőfokú közigazgatási hatóság előterjesztése megettette a szükséges intézkedéseket. Elrendelte, hogy 20 pengő napidíj mellett Kiss Sándor hortobágyi állatorvos mellé négy állatorvos vételessék fel. 10 kiségit járlatkezelő menjen ki a vásárra és négy szállító munkást foganadjanak fel 1 pengő 50 filléres napidíj mellett. Vasárnaposul dr. Jency Zoltán aljegyzőt rendelte ki a polgármester.

Bort igyunk MÁRKUS BOROZÓ-JABAN, filléres falatozójában. „Sör-csapolás”, fajborok kímérése. Ejjel nyitva. Széchenyi-utca 19.

A Pajor-szanatórium (Budapest, Vas u. 17.) új olcsó kórházi osztálya a Vas-utcai dr. Pajor-szanatórium a gazdasági helyzethez alkalmazkodva, kórházi osztályt nyitott szanatóriumi ellátással, napi 8 pengő ápolási díjjal. A különösök árát is lényegesen leszállították. Különleges gyógytényezői: rádiumkezelések, hélfürdők (ente-roleaner, Darmbad) szívbetegeknek kímélő és pihenőkúrák (elektrocardiograph), szén-savas fürdők stb. Nagyszabású vizgyógy, Zander- és ortopéd gyógytermek, asthmaszobák, sebészeti osztály ejsórángán felszerelt műtőtermelvel, plasztikai sebészet, emlőplasztika, orrkorrekció, aremegfiatalítás (ráncceltüntetés) stb., urológiai osztályban a legmodernebb berendezés és készülékek. Szállósztályán 10 napi legmérsékletesebb átalányárban stb. Tájékozást nyújt szíves-ségből dr. Karácsonyi Agoston főorvos, Csapó-utca 10. szám.

GIASZNYVAT

Kiss Marika 4 éves korában elhunyt. Temetése hétfőn délután 3 órakor lesz a Köztemetőben. A temetést Fehértői vállalata rendezzi. Veress Lajos villamos kalauz 31. évében elhunyt. Temetése hétfőn délután 5 órakor lesz Köztemetőben. Lakás: Könyves Tóth Kálmán-utca 16. A temetést Fehértői temetkezési vállalata végzi. Horváth Sanyika temetését vasárnap délután 3 órakor Köztemető ravatalozó terméből Bartha vállalata végzi. Csigi Gáborné temetését vasárnap délután 3 órakor Köztemető ravatalozó terméből Bartha vállalata végzi. Gombos Andrásné temetését: vasárnap délután fél 6 órakor Köztemető másodosztályú terméből Bartha vállalata végzi. Szabó Zsófiika temetését vasárnap délután 3 órakor Bartha vállalata végzi. Polgári Lajosné Kádár Juliska temetését hétfőn délután 3 órakor Köztemető ravatalozó terméből Bartha vállalata végzi. Mindazoknak, akik mely gyászunkban, nagy veszteségünk felett érzett fájdalomukat baráti részvétükkel enyhíteni igyekeztek és jóleső együttérzésüknek kifejezést adtak, fogadják őszinte hálás köszönetünket. Debrecen, 1934 augusztus 18. A gyászoló család nevében: vitéz Nánási Lajos.

MA VAN A GYÜMÖLCSSTERMELŐK EGYESÜLETÉNEK TAGGYÜLÉSE

Augusztus hó 19-én, vasárnap délután 10 órakor a vármegyei háza tanácstermében a Gyümölcstermelők Országos Egyesülete Hajdúvármegyei Fiókegyesülete taggyűlést tart, amelyen az aktuális kérdéseket kívánja az elnökség a tagokkal megtárgyalni. A rendkívül gazdag tárgyszorozaton szerepelnek az őszi országos kiállításra való részvétel, a vármegyei gyümölcstermelői versennyel kapcsolatos észrevételek, kedvezményes gyümölcsfaesemete és védekezőanyag beszerzés és a faápolással kapcsolatos felszólalások és megbeszélések. Az elnökség a tárgyszorozat gazdagságára tekintettel lehetőleg pontos megjelenést kér. Indítványok a gyűlés előtt az elnökségnél másban nyújtandók be.

BÁRDOS GÉZA NYOLCVAN ÉVES. A Zenekedvelők Köre intézőbizottsága szerdán délelőtt tartotta rendes havi ülését, amelyen dr. Maxoss Györgyné elnöklte alatt a folyó ügyeket és a jövő szoron terveit tárgyalták. A Kör vezetősége meleg ünnepélyben részesítette a jelenlévő Bárdos Géza pöntárast abból az alkalomból, hogy betöltötte 80-ik életévét. Bárdos Géza, aki évtizedeken át volt a nagyműlt Kereskedő Társulat főtitkára, aktív tisztviselője a Zenekedvelők Körének és nagy agitálással tölti be ma is ezt fontos és felelősségteljes állást.

A Frontharcos Dalárda működő tagjai: kérem, hogy kedden este a dalárda 8 órára teljes számban megjelenni sziveskedjenek. Kurján Gyula, alelnök.

Vasuti igazolványba fényképeket olcsón és tökéletesen készít Berzékí műterme, Ferenc József-út 38.

Ellopták a ruháit. Szöllősi Jánosné Apafy-utca 14. szám alatt lakó asszony tegnap panaszt tett a rendőrségen, mert ismeretlen tettesek az előszobából nagyobb mennyiségű ruhaneműjét ellopták. Megindult a nyomozás a ruhatalvajok kézrekerítésére.

Nincs jobb házi barát az Igmándiban viznél, azért legyen minden háztartásban kéznél.

ANYAKÖNYVI HÍREK

Születések: Richter László npsz., fia István. Kovács Lajos cipész m., leány Aranka.

Házasságok: Nagy János npsz.—Szabó Julia, Polgár Lajos fodrász m.—Romza Trina, dr. Egey Zoltán orvos—Kiss Irén, Murai Sándor szövömmester—Kovács Irén, Szegei László szabó s.—Varannai Irén, Karajos János npsz.—Balogh Johanna, Petruska Pál npsz.—Szabó Mária, Szegedi Márton lakatos s.—Király Ilona, Félégyházi Gyula sófő—Koczan Margit, Boczán Pál fűszerker.—László Julia, Róza János kovács—Anyalos Paula, Varga László keresk. s.—Silye Julia, Adriány Kornél üzemvezető—Szabó Ilona.

Halálozások: Tóth Ferencné Tóth Julia ref. 42 éves, Homok-u. 129. Juhász István ref. 69 éves, József kir. hg.-u. 43. Horváth Sándor ref. 7 hó, Kerti-u. 5. Gombos Andrásné Nagy Róza ref. 34 éves, Jerikó-u. 25. Özv. Botos Józsefné Csobán Eszter ref. 38 éves, Túr L-u. 6. Márton József ref. 8 éves, Bánk 55. Lusztig Gábor izr. 8 hó, Bagamér. Csigi Gáborné Borse Julia ref. 47 éves, H-Böszörmény. Kiss Mária ref. 3 éves, Hadházi-u. 27.

LOPKODJÁK A KÖZTEMETŐI SIROK DISZTÁRGYAIT. — A köztemető gondnoksága bejelentette a városi hatóságnak, hogy sok panasz érkezett be amiatt, mert a sírokról kisebb tárgyakat lopkodnak el. A tolvajokat eddig nem sikerült elfogni. A feljelentők kérték, hogy a város polgármestere egyes gyanus emberek tiltson ki a köztemető területéről. Mivel azonban ezt nem lehet tenni, a polgármester ezt nem teljesítette, hanem felhívta a gondnokságot, hogy fokozottabb ellenőrzést gyakoroljon.

KANIKULAI HIRSZOLGALATUNK

Párisból jelentik: Albert Saheur francia tudós feltalálta a tengervízből készített benzint, amelyet épüget lehet motorokba használni, — akár a jó öreg motalkót. A tengervízi benzin nevével egyenlő, amennyiben literje 3 centime-ba kerül. — (Ezek után remélhető, hogy a Csendes Ocean különböző pontjain benzinkutakat fognak felállítani.)

A grafológia csodája

Az ember voltaképpen sötétben botorkál és helytelen útra téved. Ezért vannak pályatévésztettek, boldogtalanok, csalódottak, s ezért fordulnak el veszteségek és lelki háborúságok. Voltaképpen az ember nem ismeri önmagát, tehetségeit, lelkiállapotát és azokat a tereket, ahol biztosabban boldogulhat. Máról-holnapra minden megfordulhat. Ön lehet gazdag és előkelő, vagy kegyere után futó szegény, holnap lebukhat a mélybe, vagy pénzbezerében ülhet. Nem humbergus jóslások, vagy babona misztikumok nyujtanak segítséget ön maga megismerésére, hanem egy igen komoly és értékes tudomány: a grafológia. Üzlet, vállalkozás, szerlem, házasság, munka, tehetségi ágak stb. mindezek, amelyeknél a grafológia az Ön életében beszélhet és tanácsot adhat. Eddig — különösen földi államokban — agyszólván csak a kiváló szaknak jutott a grafológiai megállapítások által vett útmutatások és tanácsok felhasználása.

Zsombok Zoltán, a rádióból is ismert író, grafológus az egyén írása és egyéb adatai alapján, a punk olvasói részére analíziseket készít, ha az alanti szelvényt kitöltve beküldi. Ez az akció nem üzleti jellegű, mert az író a kidolgozás honoráriumát elengedi, s csupán a hirdetés és a megválaszolás költségeire kér 60 fillér bélyegösszeget. Minden olvasó jelentkezhet, akit pedig személyi kidolgozás nem érdekel, az bárki másna párosor írását és korának megjelölését küldheti. A levelek így címezendők: Debreceni Újság kiadóhivatala, József kir. herceg-utca 2. szám Grafológia.

GRAFOLÓGIAI UTALVÁNY.

Név: ... Cím: ... Családi állapot: ... Testi híba: ... Szül. év, hó, nap: ...

A beküldött válaszok fiókküldőhivatalunkhoz József kir. herceg-utca 2. szám alatt érkehetnek.

Pályázati hirdetmény.

A balmazújvárosi Hangya Igazgatóság a szövetséget vendéglőjében a vendéglő állásra pályázatot hirdet.

Pályázati feltételek:

- 1. Csakis szakképzett, nős, vendéglő iparképesítéssel ellátott pályázhatnak. 2. Vendéglős köteles jó magyar komphát vezetni. 3. Friss ételekről állandóan gondoskodni tartozik. 4. Pincértartás kötelező saját költséggel. 5. Olyanok pályázzanak, akik a gazdasági és intelligens közönség igényeit ki tudják elégíteni. 6. Egyezer pengő készpénz óvadék letétele kötelező, mely után 6 százalékos kamatot kap.

Fizetés: 1. Forgalom után 5 százalékos. 2. Házhoz vitt italok után 2 százalékos. Szóda viz után ívegenként 3 fillér. 4. Fűtésre 50 mázsa tűzifa, melyből a vendéglő helyiségeket fűteni tartozik. 5. Konyha és vendégszoba teljes, biliárd jövedelem 50 százaléka. Lakás természetben.

Jelenlegi forgalom havi 3200.— Szóda viz utáni tiszta jövedelem jelenleg cca. 100.— P, mely lényegesen emelhető. Bemutatkozás saját költségen előnyös. Kérdőközlésre válasz bélyeg mellékelendő.

Vasárnap: MODERN ROMEO, Amerikai látásgifim Douglas Fairbanks, Bebe Danton főszereplésével. Megelőzi: SAVOY SZALMA VENDEGEI, Kalandor dráma Olga Tschernowa főszereplésével. — Előadások: 3. 5. és 9 órakor.

Hétfőn: Csak felnőtteknek! MISTER Misztikus történet Fray Wray, Liane Atwill a „Panoptikum” főszereplésével. Megelőzi: KINAI JAZZ. Előadások: 5. 7. és 9 órakor.

KE...

A versenys... délután 3 órak... ökök női, 3... agrás, 5. Sál... futás, senior... senior, 9. 40... méteres gátfu... 12. 60 métere... nior, 14. 5000... Augusztus 2... res sikfutás... nior, 1500 mé... nőr, 5. Súlyl... ifjúsági, 7. 11... futás, ifjúsá... kosztetés, n... 12. Diszkosz... ifjúsági, 15... senior, 17. 40... A bajnok... az egyes sz... mezőny látvá... hogy szenior... tik egymást... 14.000—1934.

Közútré t... ádeiglenes ad... eljárás során... pulvételeivel... adó kivetteti... us hó 9. na... bejárólaj vé... közszemle id... kelték a vár... ban, a váro... betékinthetik... velés ellen... bizottsághoz... benyújtandó... augusztus hó... M. I.

A. T. 16/1934... AR... Az 1934. k... kor a debre... letében (fő... len térű es... stb. a leg... fogtak adat...

A beküldött válaszok fiókküldőhivatalunkhoz József kir. herceg-utca 2. szám alatt érkehetnek.

Dobre... nak ad k... hó költöt... yáté ár...

LEV... Polt... vartozos... merked... módú mo... zsanos” je...

szálloda... Malasz-fő... tit-fürdő... vrtimes... kázás. N... nek, sz... wány, K... lóg, S... z-eállón.

HA... állam n... főtitvis... tanárnó... jobb m... fiatal g... gyvel, K... gyakok... jelleg: n...

benőszim... okleveles... tot kére... tonfűred...

50. únc... veszek... ga utca... klinikar... mütös t... velték...

minden... Simonff...

SPORT

KERULETI ATLETIKAI BAJNOKSAGOK

A versenyszámok sorrendje: Augusztus 19-én délután 3 órakor: 1. Hármassugrás, ifjúsági, 2. Súlylökés női, 3. 100 méteres síkfutás, senior, 4. Rúdugrás, 5. Súlylökés, ifjúsági, 6. 800 méteres síkfutás, senior, 7. Magasugrás, női, 8. Távolugrás, futás, senior, 9. 400 méteres síkfutás, ifjúsági, 10. 200 méteres síkfutás, senior, 11. Diszkoszvetés, ifjúsági, 12. 60 méteres síkfutás, női, 13. Gerelyvetés, senior, 14. 5000 méteres síkfutás, senior.

Augusztus 20-án délután 3 órakor: 1. 100 méteres síkfutás, ifjúsági, 2. 200 méteres síkfutás, senior, 1500 méteres síkfutás, senior, 4. Távolugrás, női, 5. Súlylökés, senior, 6. 200 méteres síkfutás, ifjúsági, 7. 110 méteres gátfutás, senior, 8. Gerelyvetés, ifjúsági, 9. Magasugrás, senior, 10. Diszkoszvetés, női, 11. 400 méteres síkfutás, senior, 12. Diszkoszvetés, senior, 13. 1000 méteres síkfutás, ifjúsági, 15. Távolugrás, ifjúsági, 16. Hármassugrás, senior, 17. 400 méteres gátfutás, senior.

A bajnokságra számos nevezés érkezett és úgy az egyes számokban erős közdelem várható. A mezőny látványos és színes képet ígér, tekintve, hogy senior bajnokai, ifjúsági és női szakok között egymást.

14.000-1934. a.

HIRDETMÉNY

Közhírré teszi a városi adóhivatal, hogy az ideiglenes adómentes házak után évenként kivétési eljárás során megállapított eszményi házasági alapvetéssel az 1930-1933. évekre vonatkozó adókat kivette a kivétési lajstromot 1934 augusztus hó 9. napján kezdődő és augusztus 23. napján bejárólóg végződő 15 napi közszemlére tette ki. A közszemlé ideje alatt a kivétési lajstromokat érdekeltek a városi adóhivatal épület 1. emelet, 26. sz. szobájában, a városi adóhivatali kivétési ügyosztályánál betekínthetik, s az esetleg sérelmesnek tartott kivétel ellen ezen időtartam alatt a közigazgatási bizottsághoz címzendő és a városi adóhivatalnál benyújtandó felszólalással élhetnek. Debrecen, 1934 augusztus hó 6. Városi adóhivatal.

M. kir. postaigazgatóság, Debrecen, 1934 augusztus 17.

4. T. 16/1934.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Az 1934. évi augusztus hó 22-én délelőtt 8 órakor a debreceni postaigazgatóság Hatvan-utcai épületében (földszint, II. lépcső) 64 darab kézbesítetlen terti csomagból kikerült könyvek, ruhaneműk stb. a legtöbbet ígérőnek nyilvános árverésen eladók adatait.

M. kir. Postaigazgatóság.

Piaci árak:

Hízott liba kg 90-110, hízott ruca kg 75-90, sovány ruca párja 90-180, sovány liba párja 4-5 P, pulyka párja 3-4.20 P, tyúk párja 2.60-3.20 P, csirke párja 70-2., tojás drb 4 és fél-5 és fél alma kg 8-22, körte kg 16-30, szőlő kg 16-28, szilva kg 8-14, ősi barack kg 24-40, görög dinnye kg 4-06, sárga dinnye kg 8-10, zöldség cs. 10-12, zöldhagyma cs. 5-06, gomba cs. 8-10, karalábé cs. 3-08, sóska cs. 2-03, fejes káposzta drb 6-15, kelkáposzta drb 4-08, karfiol drb 4-12, tök, gyenge 4-10, uorka 100 drb 65-1.10, paprika 100 drb 35-80, zöldbab kg 8-12, paradicsom kg 8-10, savanyú káposzta 30-32, krumpli kg 3-08, vereshagyma kg 8-10, foghagyma koszorú 26-32 fillér.

PALYAZATI HIRDETMÉNY

A m. kir. posta betegségi biztosító intézete pályázatot hirdet a Debrecenben lemondás folytán megüresedett sebész szakorvosi állásra.

A pályázat a jelen hirdetés közlésétől számított 15-ik napon jár le. A pályázat részletes feltételei a debreceni m. kir. postaigazgatóságnál tudhatók meg.

Budapest, 1934 augusztus 14.

Dr. Nagy, m. kir. postaigazgató.

HIRDETMÉNY

Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága, mint elsőfokú közegészségügyi hatóság értesíti a város érdekl. lakosságát, hogy a nyers fogyasztásra szánt zöldségfélék és egyéb termékeknek szennyvízzel való öntözése s a szennyvízzel öntözött zöldségféléknek és egyéb termékeknek fogyasztás céljára való forgalomba hozatala tilos.

Figyelemzteti a hatósága a kertészeti cikkek természetével foglalkozó lakosságot, hogy ennek a tilalomnak a megtartását állandóan ellenőriztetni fogja s a tilalom megszegését kihágási eljárás során 600.- pengőig terjedő s behatárolatlanság esetén elzárásra is átváltoztatható pénzbüntetéssel bünteti, szennyvízzel öntözött termékeiket pedig elkoboztatja és megsemmisíti. Debrecen, 1934 augusztus hó 17. Debrecen sz. kir. város elsőfokú hatósága: dr. Orosz Árpád sk. tb. tanácsnok.

APRÓ HIRDETMÉNYEK

Debreceni munkás

szek ad konvert, ha harisnya... (text continues)

LEVELEZÉS

Polgári családból... (text continues)

Margit... (text continues)

HÁZASSÁG

Nősülni óhajt... (text continues)

Gazdaságra... (text continues)

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS NŐKNEK

Bejárónót... (text continues)

Szülészeti... (text continues)

Egy... (text continues)

Idősebb férfi... (text continues)

Fiatal... (text continues)

Megbízható... (text continues)

Fehérnemű... (text continues)

Hosszú... (text continues)

Német... (text continues)

Takarítónőt... (text continues)

Tanulóleányt... (text continues)

ÁLLÁST KERESŐ FÉRFIAK

Nyugdíjas férfi... (text continues)

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS FÉRFIAKNAK

Géneszkovácsot... (text continues)

Különbejárátú... (text continues)

Diplomás állástalanokat... (text continues)

Kádárszénédek... (text continues)

Tanulóknak... (text continues)

Cipészszénédek... (text continues)

Kertészeti... (text continues)

Középkorú... (text continues)

Textmunkások... (text continues)

Házmester... (text continues)

BUTOROZOTT SZOBA

Kiadó... (text continues)

Különbejárátú... (text continues)

Két... (text continues)

Különbejárátú... (text continues)

Különbejárátú... (text continues)

Komlóssy-út... (text continues)

Különbejárátú... (text continues)

Különbejárátú... (text continues)

Különbejárátú... (text continues)

Kiadó lakás... (text continues)

Kiadó... (text continues)

Központban... (text continues)

Kiadó... (text continues)

II. emeleti... (text continues)

3 szobás... (text continues)

Kétszobás... (text continues)

Szoba-konyha... (text continues)

Kiadó... (text continues)

Atköltözés... (text continues)

Villalakás... (text continues)

3 szobás... (text continues)

4 és 2 szobás... (text continues)

Utcai... (text continues)

Minden... (text continues)

Kiadó... (text continues)

Nógrádi Mátyás utca... (text continues)

Kétszobás... (text continues)

Kiadó... (text continues)

Modern... (text continues)

Utcai... (text continues)

Kiadó... (text continues)

Utcai... (text continues)

Kiadó... (text continues)

Szent Anna... (text continues)

Utcai... (text continues)

Kiadó... (text continues)

Kiadó... (text continues)

Piac utca 72... (text continues)

Széchenyi utca... (text continues)

Egy... (text continues)

Kiadó... (text continues)

Szén... (text continues)

Kettő... (text continues)

Modern... (text continues)

Kiadó... (text continues)

Kétszoba... (text continues)

Egy... (text continues)

Kiadó... (text continues)

Kétszoba... (text continues)

Dehrecen... (text continues)

Kiadó... (text continues)

Kiadó... (text continues)

Modern... (text continues)

Kétszoba... (text continues)

Kiadó... (text continues)

Kiadó... (text continues)

Két... (text continues)

Összkomfortos... (text continues)

Üi villalakás... (text continues)

Inarkamara székhez... (text continues)

Kétszobás... (text continues)

Kiadó... (text continues)

Kiadó... (text continues)

AJÁNLAT

Arctesték... (text continues)

Varrást... (text continues)

Hosszabb... (text continues)

Költöztetéseket... (text continues)

Abjakreletta... (text continues)

Perzsaszőnyegek... (text continues)

Elvállalok... (text continues)

Erdévi fiékek... (text continues)

Poloskáltást... (text continues)

Jenvek... (text continues)

Maalucerna
cséplést megkezdtem Szoboszlói útfélen Lovász János tanóján, Kardos 1147

Hajló, figyeltem!
Riczon-féle üzletet megnyitottam. Tiszán kezelt bor áram ára: 1931-es rizling 0.60 P. édes furmint 0.80 P. mádi szamorodni 1 P. Pontos és olcsó kiszolgálás mellett kérem a n. é. közönség szíves támogatását. Szoták János, Bercesényi u. 4. 3573

Férfiöltény
tisztítás és vasalás csak P. 3. Weisz kelmefestő, Arany János u. 20. Gvász esetében 24 óra alatt fest. 1132

Ujlétoj
sajáttermésű marafokú fajboraimat literenként 40 fillértől árúsitom. Árpád-tér 33. Homok utca sarok. 1136

Tölvényhasábra
két éves vágású, megrendelhető három pengő 20 fillérért házhoz szállítva Nagy-bánházi bér gazdaság megbízottjánál. Széchenyi u. 23. Grósz. 3582

Lovagolni tanítok
olcsó bérlovakkal. Legjobb fogyókúra. Rákóczi utca 13. 1121

Csipkék.
dívatgombok, összes rövid-árúk legelősszobában óriási választékban Csipkésaküzlet, Püspöki palota. 302

Elegánsan
akar Ön öltözködni? Készítse ruháit Kun József elismert úriszabónál. Piac utca 58. Linojeum udvar földszint Hítelképes egyéneknek részlete, készpénzre is Olcsó fazon árak. 151

Ma már
mindenki tudja, hogy a Világlágítási Vállalattal karöltve mi is készítünk ótéves törlesztésre gázberendezést. Javításoknál és átalakítás munkálatoknál forduljon bizalommal Nagy Béla szerelési vállalatához. Szent Anna u. 27. 3588

Aquáriumok.
hajlak, platy, danió, betta zinhó, haleleségek. Piscidín, Bartman, Ba-Bi Nagy vasútiútban Csapókanyar. 3570

Sírkő eladó
a Debreceni Működgyárban. Fűrdő u. 2. Margit-fürdő mellett. Telefon 10-93. Rendkívüli árleszállítás 280

Ne küldje
Budapestre elszakadt, molyette ruháját, mert azt művésziesen beszövi helyben Péterfia u. 24 Budapesti Műszövőde. 744

Mérlegek.
súlyok, takaréktűzhelyek olcsón beszerezhetők Kívó u. 57. Javításokat felelősséggel. 309

Téna és cserén
legjobb minőségben kapható Tóth és Sebestyén téglagyárától. Fűrdő u. 2. Telefon: 26-10. 544

Gyermekkoszt
csak a debreceni Vasbútor-gyár elismert, legjobb és legolcsóbb gyártmányát vegyük. Beszerezhető közvetlen a gyártelepen és a városi mintakönyvtárban, Piac utca 70. 4339

Villany
rádiószerelet, javítás, átépítést legújtanosabban készít Tóth István, Hatvan u. 17. 481

Tűzifa.
száraz, cser., tölgy, akác-, nyár hasábból aprítva, 100 kg-ot már haza szállítva, míg a készlet tart. 3,20-ért számít Halász Bertalan tűzifa- és szénkereskedése, a Margit-fürdő mellett. Telefon: 10-24. 4295

TELJES ELLÁTÁS

Diákok
vagy diákleányt teljes ellátásra havi 40 pengőért vállalok. Cím a kiadóban 3565

Teljes ellátásra
vállalok főiskolai hallgatókat vagy diákokat. Kiváncsra modern nyelvek tanítása, vagy korrepetálás. Rákóczi-utca 5 Keresztépület. 180

Főiskolai
hallgatót, szolid fiút, vagy leányt elvállalok ref. úri család fővárosi tanárno egészség-, kertés szobába Budapest, I. Erzsébet-híd közepében, Volán u. 2 Sz. B.-né. 3625

Középiskolák
leánykát, esetleg 12 éves fiút teljes ellátásra elfogad leány iskolák szomszédságában zongora használatát Cím a kiadóban. 1180

Diákokat
ellátásra elfogad úri család. Werbőczy 12. udvarban.

Úri család
elfogad polgári iskolai leányt Molnárné Széchenyi u. 23. 1151

Diákok
teljes ellátásra vállalok az iskolához öt perc távolságra, gondos felügyelet. Cím a kiadóban 3594

Egy-két
diákokat teljes ellátásra vállalok. jutányosan, minden iskolához közel, gondos felügyelet. Cím a kiadóban. 163

OKTATÁS

Timárv Mária
áll. kép okl. hegédűtanár szeptember 1-től megkezdje a tanítást kezdők és haladók részére. Magoss György tér 22. 150

Zongorákról ad
igen mérsékelt áron tanárné Akadémiai rendszer szerint tanít. kívánatra zeneiskolákban vizsgáztat. Külön, olcsó magyar-nóta tanfolyam Kosuth u. 39. I. emelet C 13-17

Olcsó
magyar nótatanfolyamot tart a nyári hónapokban kísérlet-szerűséggel, eredményes módszerrel zenetanárné. Havi 10 P tandíj. Jelentkezések d u 2-4-ig Kosuth-u. 39., I. em., II. lépcső. A

P É N Z

Nagymamáját
kérdesse meg hogy ő is már Benyátsnál vásárolta a kőbő hímző és horogoló samutekat

200 pengővel
társat keresek, naponként jövedelmező üzlethez. Vasutas arekénis ivazolvánnyal előnyben Cím a kiadóban. Jelentkezni 21-től déli 12 órakor. 187

Pékséghez
pénzes társ keresetek. Erdéklődni Bőszörményi út 7. szám. 3631

LAKÁS ÉS SZOBA KERESLET

4 szobás
lakást keresek, mely orvosi rendelőknek is alkalmas. Cím a kiadóhivatalba kérem. 4068

Bútorozott,
vagy bútorozatlan kúponbejárt szobát keresek. Wesselenyi-tér közelében 1-re. Címeket a Független Újsághoz kérem. 1149

Kétszoba,
előszobás olcsóbb lakást keresek szeptember 1-re a belvárosban. Ajánlatot „Pontos fizető” jellege a kiadókba kérek.

3 szobás,
összkomfortos lakást keresek november 1-re. I. lehetőleg Péterfia részén. Ajánlatokat ár megjelölésével kiadókba kérek. „Tisztvisező” jellegre 144

Keresek
szeptember 1-re egyszobás, konyha, előszoba spázios lakást, sertés- és baromfi tartással dohánvgyár közelében Bőszörményi út 79. Ugyanott 2 drb kis szoptatott koca eladó

KERESLET

Társat keresek
egy 20 éve fennálló üzlethez 4000 pengővel. A pénzt saját magam kezelni. Címet kérem a kiadóhivatalban leadni. „Bízalom” jellegre. 3610

Fogászati
felszerelést megvételre keresek Cím a kiadóban. 3615

Gépszíjat
minden méretben és villany-motort 10 lóerőset veszek, 4 lóerőset eladok Révi Nyugati u. 2. 1173

Wertheimkaszát
kicsit, használt, jó állapotban keres Gombosi, Jókai u. 9-b 1172

Búzásládát,
hombárt, nagyot megvételre keresek. Kőlcsev utca 15. sz. 166

Redőnyös
üzletajtót vennék 90-140 cm-ig Cím a kiadóban 93

300 pengő
kölcsönt keresek havi 40- haszonrészesedéssel. 100 forinttal, biztos fedezetre. Szent Anna u. 58., üzlet. 159

Vennék
város belterületén kisebb családi házat, lehetőleg adómentest, másfél ezer pengő azonnali befizetéssel, fennmaradó összeget havi lakbér törlesztéssel. „Lakbér” jellegre címet a kiadóhivatalba kérek. 948

Használt,
jókarban lévő förgőmentes, gyermekkosztit vennék Csanó u. 1. emelet. Erdélyi 94

Hevnyidőkre
málhas állatnak alkalmas lovat keresek Cím a kiadóban

ÉLELMISZER ITAL

Sajáttermésű
óborok eladók Csanó utca 60 3560

ÜZLET-MŰHELY RAKTÁR

Üzlethejyiség
november 1-re kiadó. Kosuth 7 3546

„Meteor”-mozgó
souterain helységre bármilyen célra azonnal kiadó. 3599

Üzlethejyiség
kiadó. Csanó utca 39. szeptember 1-től. Hazmesternél. 178

Kiadó
november 1-re üzlethejyiség Kosuth utca 1 szám alatt. Ertekezni lehet a Debreceni Első Takarékpénztárban. 188

Festőműhelyemet
Piac u. 58 alá átelyeztem. Legelősszobában készítek mindennemű festőmunkát. — Thiesen. 1181

Üzlethejyiség
kiadó. Badogos u. 2 Alföldi palota. 3618

Modern
irodahelyiséget városzobával ügyvédnek, mérnöknek, ingatlanforgalmaz, kereskedelmi irodának stb. rezsielősszobákban céljából alpbérletbe adnék kitűnő helyen, lépcsőházi feljarrattal. Cím a kiadóban. 3548

Raktárnak,
műhelynek, irodának alkalmas helyiséget a város központjában, Kosuth utca 3. földszint, azonnal kiadó. Ertekezni József kir. herceg utca 2 és József kir. herceg utca 16. a Debreceni Újság kiadóhivatalában 1028

AUTÓ-MOTOR KERÉKPÁR

Eladó
kis csukott autó 7 lóerős, 4 üléses. 60 pengő az évi adója kitűnő karban. 157

Csepel
motorkerékpár keveset használt, jó állapotban lévő, eladó. Cím a kiadóban 101

Autóját,
traktorját, motorkerékpárját javíttassa Postariknál. Nyíl utca 15. 2609

4 hengeres
csukott autót vennék vagy cserélnék rafizetéssel. Balogh Ambrus, Ufchertó. 1188

Motorok
benzin, speciális autó- és motorkerékpár olajok, alkatrészek és felszerelési cikkek, gépolajok, padlóolaj, petróleum legújtanosabban beszerezhető Emerich László szakküzlétben Debrecen, Hal köz. Az angol Dunjon pneumatik lerakata. Telefon 16-09 3423

RÁDIO

Rádió
hangszórával egybeépítve garanciával 55 pengő Accumulator töltés 70. Rádióépítés, villanyszerelés. Tóth István, Hatvan utca 17. 1115

Rádió
hálózati 3+1 lámpás, nagyhangereű, hangszórával 60 pengőért eladó. Csanó 86 sz. Műszerész. Telefon: 17-99. 3222

HANGSZER

Zongora
jóhangú, kitűnő karban 200 pengőért eladó. Piac u 42. földszint 13. 1182

BIRTOKBÉRELET

Kiadó
2 hold, 1000 négyzetööl prima fekete föld kertészeti céljára. Tócsokert, Tasnádi u. 5 szám alatt. Ertekezni: Dr. Kardos Endre, Kossuth u. 9. 3606

Kiadó
haszonbér Nagycseré 109 sz. 31 hold tanyabirtok. Erdéklődni tulajdonosnál. Szepességi utca 24. 1142

Kiadó
4 hold föld tanjával, ugyanott 10 hold eladó Nagy Bálint, Bellegelő 106. 3593

Bérbeadó
4 hold föld Diószegi út, Kegyes-tanya 3600

Kiadó
Haláp 172. számú 62 holdas tanyva Ertekezni Monti ezredes utca 13 3602

Ehesen
62 hold elsőrendű fekete föld. Ondódon 45 hold kiadó. Bárczy u 3-b. 3583

Kiadó
Szoboszlói út, Bellegelő 18 és fél hold föld, le van ugarolva Károly Ferenc József út 54. 3617

Kocsmal
berendezések olcsón eladók Ertekezni hazmesternél, Hunyadi 17. 185

BUTOROK

Alig használt
ebédo bútor, mokett függöny, kelim abrosz. képek eladók. József kir herceg u. 62. 3576

Gyönyörű
műbútor ebédo elutazás miatt eladó Erdéklődni István-malom portásnál 1146

Gardroszekrény
ebédo kredenc, konyha kredenc, hintaszék, hencser, divány, ág, sifon, asztal, szék, toleitt, állófogas, óra, kalyhák, tűzhely, sodrony, előszobafal, készekrény olcsón eladó Hatvan utca 21. 1137

Szajongarnitúra
selvemhuzattal, vitrinrel előszobaberendezés eladó Erdéklődni Hungaria hazmesternél 1107

Gárzon
tölgvháló eladó. Penner. Széchenyi utca 71 1148

Ebédőszékek,
asztalok, előszobaszekrények, konyhabútorok, íróasztalok, könyvszekrények, előszobafalak, facsilárok, ülő garnitúrák hencerek, recamiák, hájószoza bútorok, mindenféle eredeti antik és minden igényt kielégítő magános bútorok, festmények és antik órák, dísztárgyak igen olcsón eladók az Ingóságközvetítőben. 3554

Eladó
fehér ág, fehér szekrény. Széchenyi utca 34. Kiss Lajosné 3586

GAZDASÁGI ESZKÖZÖK

Bármilyen
gazdasági, ipari célra alkalmas, 6 lóerős benzin, petróleum motor kocsin vagy a nélkül. Egy 500 kg. mázsa, 40 mázsa lucerna eladó. — Hangya vendéglős, Biharkeresztes. 3588

ELADÓ ALLATOK

Csuka utca
17 szám alatt 1 darab 1 éves mangalica mag-koca eladó. 162

Eladó
két család meh. országos kaptárban, Tégláskert, Szepesi 51. 176

Fajkecske
bő teihozammal, szép 2 hónapos zerge fiával eladó — Gyöngyvérág u 17 3569

Pujs
fajtiszta, két hónapos eladó. Cím a kiadóban. 3609

Falaalombok
tűlszaporodás és helyszűke miatt mélyen leszállított árban eladók Apaffv utca 20. 144

Mangalica süldő
10 hónapos, miskarolt, szimultanozott prima anyag, mintegy 50 darab eladó Uivárosvy István gazdasága. — Bagota-puszta, u. p Folyás. 3566

ELADÓ FÖLD

Samu János
OFB engedélyes hirdetései: Eladó földbirtokok kisebb, nagyobb, tetszés szerinti nagyságban. Ugyanúgy tetszés szerinti nagyságban eladó szép adómentes házak. Telkek olcsón és részletekre vásárolhatók. Iroda: Hunyadi utca 24. 3626

Alkalmi vétel!
26 hold föld sok épülettel, felerészre is eladó. Haldán-kelet 300 pengő. Azonnal átvehető Veres u. 9. 1177

A Kovássy-féle
ebési 12 kat holdas tanyva a rajta lévő épületekkel eladó. Tárgyalni lehet Kovássy Kálmánnal, Magoss György 6 szám alatt. 190

Boldogkertben
Csóka utca 12 számú telekből megosztás folytán 1 házasbelsőség és 2 házhely. Intányos áron és kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Tiszántúli Mezőgazdasági Hitelintézet, Kossuth u. 8. 3412

Hajdúszoboszlói
gyógyfürdő közvetlen közelében szőlővel, gyümölcsfákkal betelepített 930 négyzetöölés szőlőkert kis pajtával felszereléssel eladó Erdéklődni Hajdúszoboszlón Borbély Samuel bankpénztárnánál vagy a Debreceni Újság — Hajdúföld fiókkiadóhivatalában, József kir. herceg u. 2 721

ELADÓ HÁZ

Eladó ház
jómenetelű pékséggel, kevés pénzzel átvehető. Gerebői telep, Komáromi u 7 sz. 173

Családi ház
eladó vagy kiadó október elsejére kettél Kerektelepen, Erdéklődni Tégláskert Basahalom utca 5 170

Augusztus 23-án
delelőt 9 órakor járásbíró-ságnál Csillag utca 101. számú ház eladatik. 3608

Szén
családiház nagy telekkel eladó. Pécecs u 23. 1163

Házaszabóság
Szabó Kálmán utca 20. a sz alatt 3 szoba, konyha, kamara műhely és mellékhelyiségekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Bővebbet Tiszántúli Hitelintézet Kossuth u. 8 2921

Nyomatató u.
6. szám alatt haz kedve bankkölcsönrel eladó. Felújított ad dr. Kováts János és dr. Pann Endre ügyvédi irodája, Batthyányi 14 3603

Eladó
Lehel u 19. számú termeszőlő lakóházzal, Lehel u. sz. a. gyümölcsös épülettel. Rákóczi u. 26. sz. nagyövedelmű ház mind elfogadható árral. Ertekezni dr. Szikszay ügyvédnél, Telemi u. 102. 3602

KÖLÖNFÉLE

Éjtőrtt
dísztárgyak, nippnek, vázajavítása szakszerűen olcsó. Bárány rádióházban, Szent Anna u. 1. Kiegészítő villanógépek vásárlásnál beszámított 24-30 fillérbe Rádióvilanycikkek, csillárok mulatos olcsón. 3602

Csikóbunda
jó állapotban olcsón eladó. Megtekinthető Kutz szomszédságban, Piac u. Antik palotában eladók. Simonvi út 3. szám Márvány váza szintén ott. 111

Piarista
gimnáziumi 111. osztályos tankönyvek eladók. Sebész utca 12. Fűrjes. 162

Eladók
bádög fürdőkád karszék, vaságy stb., bútorok. Batthyányi u 5 3570

Horváth József
fodrász tudassa holletét fontos családi ügyben Bekescsaba. V. ker. Temesvári u. 23. Széll Dezső címre 162

Dócsi palotában
1 oszt. könyvek eladók, veszek. Munkás 11. 162

Eladunk
Széchenyi 72. augusztus 21. tizenegyetkor alig használt bútorokat, kézműmunkákat, szőnyeget, csillárokat 3570

Eladó
rozs, szőlőtermés, részes krtészt keresek. Hirtlaprotva Széchenyi u. 6. 1182

ELADÓ INGÓSÁG

Borosherdó
jókarban lévő, circa 30 hektó liter 300-tól 400 literig eladó Boldogfalva u 13 3570

Hordó
1 darab 400 5 darab 100 literes eladó. Péterfia 47. 3588

Borosherdók,
alig használt 40 kabátok ruhák olcsón eladók. Irinyi u. 7. Uj esendőrpalotánál. 170

Nyírott szőnyeg
3x4 méteres, jókarban eladó. Friedmann. Kossuth u. 23. II em. 3602

Két
homokfűtő, egy tejeskamra, egy taliga eladó. Azárdi u. 7. 1132

Singer varrógép,
rádió, ebédo, halóbútor, előszobafal pénzszekrény eladó. Csanó 14. 3582

Szabóműhely
berendezés eladó Varga utca 18 3611

Kályhák,
csillárok, üstök, rámak, háló, asztalok eladók. Piac 61 1132

Két
használt ablak eladó. Ertekezni u. 40. Ertekezni Pann Lászlónál, Ferenc József út 16 3602

Eladó
egy fekete bőrdívány. Miklósi utca 51. alatt. Udvari lakás 1132

Eladó
alig használt csonszin esztépkályha, új üvegajtó, 30 méter elsőrangú damaszt. Oláh Károly 55 3602

Eladó
keveset használt előre hátra varró szabó varrógépnek Diószegi u. 8 1178

A Magyar Nemzeti Könyv-és Lapkiadóvállalat kiadók

A ma Szent István nepe az keretek folyt le. évről-évre jobban napja in s állandó ünnepi hozzáfert program Kilenc mánya a ván király szakadt ténny mű irorrásma gyar nembőlcsességé hódolt, a tette a h szerűi terden er gyar törz zösségében István az ünnepen ben gazdák képe. magyar íráságával első mag. Egészsege barnított magyar sz kon: így gyar fővá zása. Egyházi menőleg és dapest és testvéri ő király nap Mert igen magyar fő egyháza ság lenne csak Szent ződék, a csak egysz esztendő n a magyar rétegek. Ebből a magyar vianatos érván nagy hura és a emellett neos fejlődéenne. Első hogy közel megnyissa fókü művel eredményei mindannak, gyar ész é fághírű, sz zott. Első szűksége ar sivar élszig szomorú ár nek a magy mebe, amely mindig az vnyit. De nem le pestnek, a szűksége va falvak köz falvakban, nek a magy peritethetl ramú építő, mely az or több magyabb erőkre sználatlan